

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akhaba

50. YIL
Ozel Sayı
İLÂVELİ

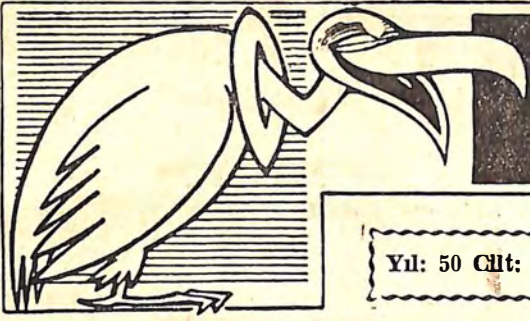
— İstanbul trafiğini dal-
galar idare edecek. —

HER MEVSİM Oralet MEVSİMİ

c vitaminli
hakiki
portakal özü
soğuk ve
sıcak
içilebilir

AKBABA

Yıl: 50 Cilt: 21 Sayı: 52

* Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ *

15 Aralık 1971

* Fiyatı: 150 Krş.

Nasıl bitecek ?

DÜNYA gitgide akıl karıştırıcı bir hal alıyor.

Tarih ölçülerile çok kısa sayılacak bir süre öncesine kadar her şey pek açık seçik görünüyordu:

Bir yanda Amerika ve başka gelişmiş kapitalist ülkeler... Öbür yanda Rusya ile Çin ve onların avansı... Ara yerde de Üçüncü Dünya diye adlandırılan yoksul ülkeler kalabalığı...

Hangi grubun düşünce sistemine bağlıysanız her konuyu ona göre değerlendirir, hiç değilse kendi kafanızın içinde bir karara varmışlığın rahatına ererdiniz.

Sonra işler karıştırdı.

Amerika devleşen Japonya ile ve başta Fransa olmak üzere Batı Avrupa ülkeleriyle çekişmeye başladı. Rusya ile Çin kapışıp can düşmanı oldular. Üçüncü Dünyada ise geleneksel hır güc bütünü arttı; Güney Amerikalıların ve Arapların müzmin dalaşmalarına çeşitli Afrika ve Asya ülkelerinin kanlı boğuşmaları eklendi.

Öyle ki, eski ayırımlarla hiç ama hiç akıl erdirilemeyecek duruma geldi dünyanın görüntüsü.

Son örneğin ortaya çıkardığı sorunlara bakalım.

Hindistan ile Pakistan savaşıyor. Hangisi haklı dersiniz?

Hindistan parlamento açık rejimle yönetilen bir ülke. Amerika gibi. Oysa Amerika Pakistan'ı tutuyor, Rusya Hindistan'ı.

Saldırıyı başlatan Hindistan oldu. Ama Pakistan da suçsuz değil. Kendi sınırları içindeki son seçimde fazla oy alan Bengal ahalisini kaba kuvvetle ezmek istedi. On milyon insan sınırı geçip Hindistan'a do-luştular; oraların ekonomisinin altı üstüne geldi.

Peki, Çin ne yapıyor? Mao dünya-nın neresinde olursa olsun bağımsızlık için çarpışan kitlelerin desteklenmesini savunduğuna göre, Çin'in şimdi özgürlük uğruna silâha sarılmış Bengal âsilerini tutması gerekir. Ama öyle yapmıyor, sırf Rusya ile kendi kavgasından ötürü Pakistan hükümetini destekleyip âsileri kötüliyor. Bu konuda Amerika'nın yanında yer alıyor yani.

Şimdi çıkın bakalım işin içinden: Siz aydınlık düşünceli, iyi niyetli, «ilerici» bir kişi iseniz, Pakistan, Hindistan, Amerika, Rusya ve Çin hükümetlerinin tutumları arasında hangisini haklı görebilirsiniz?

Çevreye yıllar öncesinin basmak.

Hindistan — Pakistan savaşında Rusya Hindistan'ı destekliyor.

— Gazeteler —

Hint fakiri!

— Beyin Kabinesi istifa etti. —

— «Olmak veya olmamak!..»

lıp ayırımlarına alışmış gözlerle bakan kişilerin akıl karışıklığından yakınmalarına şaşmamak gerekir. Biz gözümüzü dört açarak dünyayı olduğu gibi görmeye ve her şeyden önce şu gerçeği farketmeye çalışalım:

Sözkonusu hükümetlerin hiçbir belirlir ilke ve ülkelere fazla bağlı değil. Her biri kendi açısından düpedüz çıkarıcılık ederek politika yapıyor.

Peki, böyledir diye dünyada hak diye bir şey kalmadığına ve hep kaba kuvvetin kazanıp mazlumların okka altına gideceğine mi inanmalı yız?

Bereket versin öyle olmuyor. Kendi haklılığına inanmış azimli insan toplulukları dev ülkeler karşısında bile er geç zafer kazanıyorlar. Onların hakkını kimsenin hakemliği değil, zaman ve kendi güçleri teslim ediyor.

Bu gerçeği çağdaş dünyada ilk ispatlayan kavga bizim bağımsızlık savaşımız oldu. Canımızı dişimize takarak günün büyük devletlerine kafa tuta tuta koruduk özgürlüğümüzü.

Bugün Vietnam Rusya'nın da, Çin'in de peyki durumuna düşmeyi reddederek ve her şeyden önce kendi halkının direncine güvenerek koskoca Amerika'yı topraklarından sürüp çıkarmakta.

Yarın Bengal ahalisinin de çevre-deki bütün büyük güçlerin etkilerinden sıyrılıp bağımsızlığa kavuşacaklarından hiç şüphemiz olmasın. Çünkü o uğurda savaşacak bilinç ve yürekliliğe kavuşmuşlar bir kere.

Bütün bunlardan alınacak ders

yalnız dünya olaylarının değil, kendi sınırlarımız içindeki gelişmelerin de değerlendirilmesinde geçerlidir.

Biribirini kovalayan Bakan çekmeler, Bakan vermeler, iltarlar, suçlamalar, firarlar, takipler, istifalar, bildiriler, karşı bildiriler, zam-lar, vergiler, hâsılı saymakla tükenmez ekonomik ve politik bunalmalar herkesi âdeta sersemletip kafalarda sorulara yol açmakta:

— Ne oluyor? Kim haklı, kim haksız? Kimin sözüne inanmalı?

Dünyadaki temel gerçeğin yurdu-muzda da geçerli olduğunu hatırdan çıkarmazsak bu toz dumanın aklımızı karıştırmasını önleriz. Alışılmış kalıplarla düşünmekten uzaklaşabildiğimiz oranda da görüşümüz berraklaşır.

Şu sıra görünürde çekişen taraflardan hangisinin haklı, hangisinin haksız olduğunu kestirmek o kadar önemli değil. Önemli olan, kitlelerde bilinç ve kendine güven birikiminin gelişmesi.

Bu birikim yeterli noktasına ulaşınca taraflar arasında haklılık haksızlık ayırımı için kimsenin kadı rolüne çıkmasına hacet kalmayacak. Kitleler kendi sesleriyle:

— Haklı olan benim, diyecekler.

Ve kendi bileklerinin gücüyle alacaklar haklarını.

O zaman ne kurtarıcılık trajikomedileri kalacak, ne sahipsiz reform pazarlıkları, ne bitmez tükenmez bunalmalar.

Evet: Gerçekte bunalmalar bitmez değildir.

Hepsi öyle bitecek.

AKBABA

— TRAMVAY PERDESİ —

(Bundan elli yıl öncesinin belli başlı taşıt aracı olan tramvaylarda kadınlarla erkekleri birbirinden ayıran perdeler vardı. 1923 yılı sonlarında bu ilkel duruma son verilmişti. 110 sayılı Akbaba bu konuya şöyle değiniyor:)

Tramvaylardan perdeler kalktı. Bundan sonra Hristiyan olsun, Müslüman olsun, kadın ya da erkek olsun, kanuni deyimle «cins ve mezhep ayrılmaksızın» herkes bir arada ve istediği yerde oturabilecek.

Gençler memnun... İhtiyarlar suratlı... Hele bazı yetmişlik nineler utançlarından, nerdeyse oturulacak yerlerin altına saklanmak isteyecek...

Tramvay perdelerinin kalkmasının, bazı ah-lâkçılarının düşündükleri gibi, ahlâk perdesinin kalkması ile alakası yoktur. Sokakta, çarşıda, tiyatrodaki, sinemada, hasılı her yerde kadın erkek beraberken, tramvaya girince iğreti bir harem-selâmlık yapmak zaten mânâsızdı. Bunu açıkça ve cesurca söylemek varken, bilmem neden, polis müdürü işi geveliyor; perdenin sıhhi sebeplerden dolayı kaldırıldığını söylüyor. Bu zaman bir çıkıp da:

— Hükümet tramvay perdesini kaldıracığına, altı ay yaz leş kokusundan geçilmeven Aksaray istasyonunu temizletse daha sıhhi olmaz mı?

Dese ne cevap vermeli?

Tramvay perdesi mikrop taşıyor da Terkos suyu taşıyor mu? Kenar mahallelerde sokak içlerinden akan lârim suları pek mi sıhhi?

— DÜELLOYA DAİR —

(Bir ara, Avrupa'nın bazı ülkelerinde olduğu gibi, Türkiye'de de düellonun serbest olup olması konusu tartışılmıştı. 31 Ocak 1924 tarihli, 121 sayılı Akbaba, bu konu üzerine, o günlerin tanınmış kişilerinden bir kısmı ile şu hayâli anketi yapıyor: «Düello hakkında fikriniz nedir?» İşte vine havâli cevaplarından bir kısmı:)

Ahmet Rasim: Ben düelloya taraftarım. Ancak karşılıklı silâh çekmek yerine oturup karşılıklı kadeh çekistirmeli.

Fazıl Ahmet: Düello edenler birbirlerinin kulaklarını çekmeli. Kim daha önce «aman...» diye bağırırsa o venik sayılmalı.

İsmail Müştak: Şahit göndermeli, yer tayin etmeli, silâh seçmeli; fakat düello etmeden savuşmalı.

Halil Nihat: Düello'yu kılıç ile değil, kılıçbathı ile yapmalı.

Nezihe Muhittin: Kadınlar topluâne ile düello etmeli; erkekler çuvaldız kullanabilir.

Ahmet Emin: Düellonun kapsüllü oyuncak tabanca ile yapılması veterlidir.

Velid Bey: Düello edenler, neuzubillâh kâfir olur.

— GAZİ PAŞA İÇİN —

(30 Ağustos Baskumandanlık Mevdan Muharebesinin ikinci yıldönümü münasebetiyle, 1 Ey-

SEÇİMLER BAŞLIYOR :

Aday — Görüyorsun ya, üç senedir senin için nasıl çalıştım... Yine oy'unu bana ver!..

Köylü — Efendi, görüyorum maşallah... Hele bu sefer de sen oy'unu bana ver de biraz da ben şişmanlayayım! (9 Nisan 1923)

101 1924 tarihli ve 182 sayılı Akbaba'da çıkan eski tarz bir övgüden:)

Aksederken dürdan her sayha vâveylâ gibi, Geçti eyyâm-ı mesâib kanlı bir rüya gibi.

Mâverâyı arştan ses geldi sorduklarıma: Var mıdır âlemdede münci Gazi-i yektâ gibi.

Kahraman görmüş müdür dünya acep Paşa gibi. Göt de bir tarihi tetkik et, sor da ehli hiberden

Zabt-ı ilham et kalender, vermesin medhün kelâl; Halka nutk-ı Nâzım-ı pür güy ü bi mâna gibi

Olsa ger manzuru manzumen o âli himmetin Sen de bir mebus olursun Urfa'dan Yahya gibi.

— EMİN BEY HAKKINDA —

(Bir zamanlar İstanbul Belediye Reislığının adı «Şehreminliği» idi. 1925-1926 yıllarında Şehremini Operatör Emin Bey adında bir zattı ve Emin Bey hemen bütün o zamanki basının, haklı haksız, en çok takıldıkları kişiydi. Emin Beyin

istifa ettiği haberi üzerine 329 sayılı ve 28 Ocak 1926 tarihli Akbaba'da, eski dili taklit ederek mizahi bir manzume yayınlanmıştı. İşte bu manzumenin bazı beyitleri:)

Âkabet cerrah Emin Bey vermiş istifasını; Bahtiyar etmiş bu mülkün şehri müstesnasını.

Gayrı gülsün Ercüment Ekrem, Ziya Molla ile, Neşve sarsın vakt-i Cumhuriyet'in simasını.

Neş'e-i kalbisin ızhar eylesin Raşit Rıza, Oynasın dursun Reşat'ın Hançer ü Rüyasını.

Vakıa emsalsiz hayretti istifa ile, Bari halletseydi gitmezden kömür dâvasını.

— GAZİ'NİN HEYKELİ —

(İstanbul'da Atatürk için ilk heykel, 1926 yılında, Sarayburnu'nda dikilmişti. Bu heykeli büyük kurtarıcının şanına lâyık bulmayan Akbaba, 8 Nisan 1926 tarihli ve 349 No. lu sayısında şunları yazdı:)

Dünyanın her hangi bir bölgesine bir felâket, kaza, âfet gelsin de İstanbul'a uğramadan geçsin... Buna imkân yoktur. Tanrı'nın hikmeti, şehrimiz bir çeşit kaza, belâ uğrağıdır.

İşte Operatör Emin bey de, sanki Türkiye'de başka iş, başka şehir kalmamış gibi, geldi de bizim başımıza şehremini oldu...

Şehreminliği bütçesiyle istediği gibi oynadı, affettik. İstanbul sokaklarının altını üstüne getirdi, affettik. Ölüsünü dirisini, gelmişini geçmişini kayırdı; hoş gördük. Fakat bize yaptığı son kötülüğü affetmeyeceğiz. Evet son kötülük:

Türkiye'de ilk heykel ve Gazi'mizin ilk heykeli... Bu şeref İstanbul'a nasip olacaktı.

Meğer ne kadar nasipsiz imişiz. Bu teşebbüs, te de Emin bey karşımıza çıktı ve adı sam belirsiz, sanatı meçhul bir dökmece (Sarayburnu'ndaki heykeli yapan İtalyan heykeltıraşı) dünyanın bu en şerefli işini emanet etti.

Aylarca beklemekten, haftalarca dedikodudan, çeşit çeşit inceleme ve tenkidten sonra karşımıza, Büyük Gazi'nin şanına hiç bir zaman lâyık olmayan acayip bir şey koydular.

Kurtarıcının heykelini sevinç, övünç ve biraz da gurur ile karşılamaya, alkışlamaya hazırlanan bütün İstanbul, Emin bey'in bu son yadigarı karşısında mahcup ve müteessir, Büyük Gazi'den affedilmesini istiyor...

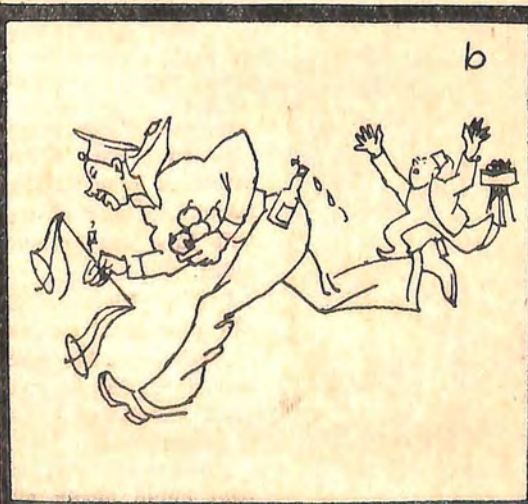
— SUİKAST —

(1926 yılı Haziranında bazı bahtsızlar, Atatürk'ü öldürmek için, İzmir'de bir sabotaj düzenlemişlerdi. Atatürk'ten fazla memleketin talihisi eseri olarak bunda başarıya ulaşamadılar. Elebaşlarının hemen tümü yakalandı, yargılandı ve ölüm cezasına çarptırıldı. O günlerin Akbaba'sının başyazıları —haftalarca— bu çok kötü teşeb-

İŞGAL HÂTİRALARINDAN :

Avukat — Evet, müvekkilim o adamı öldürmüştür... Fakat şunu nazarı dikkatinize arz ederim ki, maktul, bir Türk'tü!..

Alışveriş yerine, alış kaçış!

— Yere tükürdüğün için 20 lira vereceksin!.. — Yüzüne mi tüküreyim, be yahu?.. (11 Ekim 1923)

Millet — El uzatanların başını ezerim!..
(24 Haziran 1926)

bütün lânetlemeleri ile doludur. Aşağıdaki örnek bunlardan ilkidir:)

Türk vatani bir kere daha kurtuldu. Meğer ne kanlı bir kurban bayramı geçirecekmışiz...

Ben sanırdım ki anasını vuran mayası bozuklar, babasını kesen vicdansızlar, kardeşini öl. düren katiller, evlâdını boğazlayan vahşiler bile O'na el kaldıramazlar.

Kaldırdılar... Ve bunlar ne ana katilidirler, ne baba katili, ne kardeş katili, ne de evlât katilidirler... Bunlar ne Yunan'lıdır, ne Ermeni'dir, ne Rum'dur, ne de başka millettendir...

Bir gözlerimi yumdum: Uçlarında yaşlar titreyen kirpiklerimin arasında o güneşten yuğrulmuş çehre canlandı... O güneşten yuğrulmuş çehrenin, şakağından sızan bir damla kanla kızardığını düşündüm!...

Ne İzmir'in işgali, ne İstanbul'un esirliği, ne İnönü gazası, ne Sakarya savunması, hiç hiçbir şey bu denli aklımı başımdan almamıştır. Sanırım ki kalbim göğsümden koptu, boğazıma tılandı.

Şimdi O'nu daha çok kendimin biliyorum, şimdi O'nu daha çok seviyorum, daha çok kalbimin içinde hissediyorum. O'nu bizden uzaklaştırmak isteyenler, bizi O'na daha çok yaklaştırmış oldular.

Artık O'na ölüm yaklaşamaz. O'nu milyonlarca kalbten örülmüş bir kale içinde saklıyoruz. Bu kaleye hangi kol silâh çekebilir, hangi kurşun işleyebilir?... (Sayı: 370, 21 Haziran 1926)

— MUSSOLİNİ'NİN RANDEVUSU —

(İtalya'daki ilk başarılarından gözü dönen bahtsız Mussolini, 1926 ortalarında, gözünü Anadolu'ya dikmek cesaretini göstermiş, hattâ bir nutkunda: «Benim, eski ecdat yurdu için bir randevum var...» gibiden sözleriyle Anadolu'yu işgal edeceğini imâ etmişti. Bu sözünü en küçük bir teşebbüs haline getirmek gücünü bile kendinde bulamayan bu zavallı diktatörün acıklı sonunu herkes bilmektedir. Ancak onun bu kuru sıkı tehdidi o zamanlar Türkiye'de geniş tepkiler uyandırmıştı. 5 Temmuz 1926 tarihli ve 374 sayılı Akbaba'nın, Mussolini'nin bu sözleri üstüne gösterdiği tepkiden bazı satırlar aşağıdadır:)

İtalyan Başvekili Mussolini cenapları: «Benim bir randevum var.» demis.

Olur ya. Resmine bakılırsa genç dinç, kuvvetli bir adam. Elbet onun da canı bir çok şey ister. Artık «Başvekil oldum» diye birçok lezzetlerden nefsini kessin mi?...

Anlaşılan coşkun taşkın âşık, yarım ağız bir randevu koparmış ve nasılsa bunu şair Danonçlı'ya ağzından kaçırmış ki. çünkü gazetelerde gördüm, İtalyan şairi: «Bütün millete müjdeleirim; randevu yeri, Allah'ın yarattığı toprakların en güzeli ve dünyanın en verimli bahçesi olan Anadolu'dur.» diyor.

Bunu okuyunca aklım başıma geldi: Meğer Mussolini'nin zamparalığı da siyasî imiş. Buluşma yeri bizim kıvırlar olduğu a göre, sevgilisi de zafer perisi olacak!...

Yalnız önceden haber verelim ki bu çeşit randevular tehlikelidir Şeytanca bir hevese kapılıp huyunu bilmediğin, yüzünü görmediğin bir adamın evine girersen; tam sevgilisi sineve cekeceğin sırada kadının kocası kapıya davanır. Eğer bu koca Türk gibi yaman bir ırz ehli de olursa vay medet Allah... O zaman ceketini pantolonu da bırakıp yalın ayak, has kabak, don gömlek:

— Can kurtaran yok mu?...

diye dışarı fırlamaktan başka çare kalmaz.

Hele ev sahibi peşini bırakmaz, arkandan yetişirse halin büsbütün dumandır. İşte Yunan'ın hali meydanda; artık ne kafa kalır, ne göz. İnsan sade tatlı canından değil, namusundan da olur.

Onun için Mussolini cenapları, kendisine asılmak (ne gariptir ki bu adam öldürüldükten sonra gerçekten de ayaklarından asılmıştır) basılmak ihtimali olmayan, şöyle Kuzey Afrika ayarında yerler arasa her halde daha hayırlı olur sanırım.

— İFTİHAR ÜNVANI —

(Meşrutiyet ve Cumhuriyetin ilk yıllarında Florinalı Nâzım adlı aşırı şöhret düşkünü bir şair vardı. Abdülhak Hâmid'i överek ve Tevfik Fikret'in anısına şiirler yazarak kendini duyurmaya çalışırdı. Bu şair, başta Akbaba olmak üzere, o zamanın bütün mizah dergilerinin alay konusuydu. Ona sık sık takılan Akbaba'nın bu konudaki güzel şakalarından biri de şudur:)

Florinalı Nâzım bey, geçen bayram, Fazıl Ahmet bey'i ziyarete gitmişti. Üstadı evde bulamamış. Yine şöyle bir kart bıraktı: (Florinalı Nâzım: Büyük üstad Abdülhak Hâmit'in leyicisi).

Ertesi gün Fazıl Ahmet bey de Nâzım bey'e şu kartı yolladı: (Fazıl Ahmet: Büyük zenginlerden Salomon Efendi'nin komşusu).

— YILDIZ SARAYI —

(Meşrutiyetten sonra uzun yıllar boş duran Yıldız Sarayı, Cumhuriyetin ilk yıllarında, kumarhane olarak işletilmek üzere bir İtalyan'a kiralanmıştı. Bir yıl kadar faaliyet gösteren «Yıldız Kumarhanesi» çeşitli skandallara sahne olduğu için, sonradan bu adamın elinden geri alındı. 21 Ekim 1926 tarihli ve 405 sayılı Akbaba'da çıkan aşağıdaki manzume, bu kumarhanede varını yığını yitirdikten sonra intihar eden bir adamın kamuoyunda yarattığı olumsuz tepki üzerine yazılmıştır:)

Serbestçe oynatıyor ruleti bakaraşı,
Halka belâ kesildi yine Yıldız Sarayı.
Koynuna akıtıyor oluk gibi parayı,
Yine belâ kesildi halka Yıldız Sarayı.

İflâs ederiz diye hiç düşmeyin tasaya,
Cüzdânınızı açıp diziliniz masaya,
Emin Bey paranızı istif eder kasaya,
Halka belâ kesildi yine Yıldız Sarayı.

İçeriye dâliniz hepiniz Kârun gibi,
Korkmayın, kesenizin cabuk görünür dibi,
Defolup gitti ama gerçi eski sahibi,
Yine belâ kesildi halka Yıldız Sarayı.

Zavallı İstanbul'un yetmiyor gibi derdi,
Bu yaman kumarhane üstüne kanat girdi.
Nihayet bu uğurda ilk kurbanımı verdi;
Halka belâ kesildi yine Yıldız Sarayı.

— KADIN HÂKİMLER —

(1926 yılı sonlarında kız öğrenciler Hukuk Fakültesine girmeye başlamışlardı. Ama bir kadının hâkim ve avukat olması hâlâ bir fantezi sayılıyordu.)

Danunçio'nun beyannamesi den: «Başvekilimizin bahsettiği randevu mahalli, Cenabı Hakkın verimli bahçesi olan Anadolu'dur.»

Mussolini'nin...

Hangi hayâl bu hakikat kadar güzel olabilir?..
(30 Ağustos 1926)

yılıyordu. 29 Kasım 1926 tarih ve 416 sayılı Akbaba'da bu konuda yazılmış bir fantezi:)

Adalet bundan sonra yapılacakmış meğer,
Herkes onun verdiği hükme boynunu eğer.
Böyle hâkimle olur mahkûmlar da can ciğer;
Kadınlar bir gün gelip hâkim olursa eğer.

İçlerinde bulunur çok güzelleri bazı,
Cezamı söylese de o mini mini ağzı,
Bir saniye aklımdan geçirmem itirazı
Sana can feda, diye hemen olurum razı;
Kadınlar bir gün gelip hâkim olursa eğer.

— ZAMLAR —

(Günümüzün en aktüel ve en acıklı konularından biri olan zamlar —anlaşıyor ki— bundan kırk-elli yıl öncesinin de konusu idi. İşte 3 Şubat 1927 tarih ve 435 sayılı Akbaba'nın zamlarla ilgili bir yazısı:)

Tramvay zam istedi, kabul ettik. Telefon zam istedi, kabul ettik. Terkos zam istedi, kabul ettik. Elektrik zam üstüne zam istedi, kabul ett k.

Tramvay, insan çiğnemekteki maharetinin mükâfatını gördü. Telefon, konuşmalarda halka çektiği eziyetin mükâfatını gördü. Terkos. İstanbul'u çayır çayır yakmanın mükâfatını gördü. Elektrik, vakitli vakitsiz ceryan kesmenin mükâfatını gördü...

Şimdi bütün bu zamlara ek olarak yol parasının da altı liradan sekiz liraya çıkarılması isteniyormuş. Pekî; vilâyet de halkı bozuk yollarda gezdirmesinin mükâfatını görmelidir.

Ancak, her şey böyle zam görürken, biraz da şu paramızın değerine zam yapmanın çaresini düşünelim!...

(Devamı var)

Randevusu!

(5 Temmuz 1926)

Politikacılar ve Akbaba

**İSTANBUL'dan çıktım yola, se-
lâm verdim sağa sola...**

1 numaralı devlet yoluna girdi-
ğim zaman tepeden, bütün araçları
birbirine girmiş gördüm!...

Ankara'ya ulaşmam gerekirdi,
döndüm. dolaştım, yine döndüm, yi-
ne dolaştım. Ankara'yı kodunsa bul!
Aşağılarda kapkara duman vardı, ol-
sa olsa Ankara burasıdır dedim, ya-
nılmamışım, kömür dumanını yarıp
sağıldım aşağılara, evet burası An-
kara idi!

PARLAMENTODA...

Akbaba'nın 50 yıllık basın hayatı
var. Biz de diğer basın kişileri gibi,
Parlâmentonun arka kapısından içe-
ri daldık. TBMM. Basın Bürosun-
da gazeteciler, geniş masanın etra-
fına kaykılmışlar, büyük bir heya-
can içinde son buhranı tartışıyorlar.
Anladım ki TBMM'de gürültü Basın
Bürosunda başlıyor. Gazeteciler ko-
ridordaki telefonlarla cenkleşiyor,
«alooooo» diyorlar ve tınk edip je-
ton boşa düşüyor, haydi bir jeton
daha. Jetonu biten bir gazetecinin
peşine takılıp kulise çıktım. aaa, iş-
te karsıda ak saçlı bir «yaralı kar-
tal». yıllar yılı sayfamızı yazılar-
la, çizillerle dolduran Osman Bölük-
başı...

ALDI BÖLÜKBASI BAKALIM NE DEDİ?

«Müsaade buyrun... Çok hasta-
yım. Moraliim hüzümlü... İki yıldır
susuyorum... Saçlarım ağardı.. mü-
saade buyrun Canım, yoklamaya
bile girmek istemiyor... Müsaade
buyrun...»

Parlâmentonun Yaralı Kartal'ı Os-
man Bölükbaşı, bütün yorgunluğuna
rağmen, çevresini her zaman dol-
duran senatörlere, milletvekillerine
durmadan anlatıyor!...

Bölükbaşı, Parlâmentonun en iyi
ve yerinde fıkrâ anlatanlarından...
Eskiden çıkar kürsüye, alanları dol-
duran binlerce kişiye karşı, en azın-
dan beş altı saat konuşur, otuziki
bardak su içer, elli fıkrâ anlatır,
ikiviz dosyadan çıkardığı belgeleri
okur, konuşur konuşurdu... Nerde
o günler? İki kilo yoğurt, iki kızar-

mış tavuk, üç porsiyon pilâv, dört
beş kâse komposto... İştahı kapalı
olduğu günler, o haşmetli bedenine
bu kadarlık gıda alırdı... Meclis
kürsüsüne fırladığı zaman, otuziki
kişiye birden lâf yetiştiren Bölük-
başı, şimdi küskünlerin başı olmuş,
ziller öterken yoklamaya bile girmiy-
yor, oturuyordu kuliste...

Her şeyi «ti» ye alıyordu oturduğu
yerde... Saçlarını ağarttığı politika
sahnesinde olup bitenleri dikkatle
izliyor ve teşhisini fıkralarla karışık
koyuyor, dedikleri tıpatıp çıkıyor-
du!... Ve ilk kez Akbaba'ya, Akbaba
için konuşuyordu, ahdetmişti çünkü
«gazetecilerle konuşmamaya».

«Müsaade buyrun... Konuşmuyo-
rum... Müsaade buyrun... Bir dakika,
bir dakika açma makinayı!... Müsaa-
de buyrun...» diye direniyor ama so-
nunda kıramıyor Akbaba'yı:

«Akbaba'nın 50. yıldönümü vesile-
siyle şunu belirtmek isterim ki...
Memlekette karikatür haline gelme-
yen çooook az şeyimiz kaldı!...

HIFZI OĞUZ BEKATA...

Parlâmentonun değişmezlerinden
CHP. Ankara Senatörü Hıfzı Oğuz
Bekata, o kendine has davudî sesiy-
le ve de biraz duygulu olarak «De-
mek 50 yıl oldu haaa...» dedi. İçiş-
leri Bakanlığı sırasında yazarlara çı-
zerlere nice konu vermiş olan Bekata
Akbaba'nın 50. yılı için şöyle de-
di:

«Bizim mizah ve siyasi mizah ha-
yatımızda sadece en eski olmasıyla
değil, ince yazılarıyla, ince karika-
türleriyle, başyazılarıyla, hikâyele-
riyle olayları değerlendirmesini bi-
len bir dergi olmuştur Akbaba... Za-
man zaman, kurucusu rahmetli Yu-
suf Ziya Ortaç'ın yazılarıyla siyasi
hayatımıza yol gösterici, istikamet
verici yönleri de olmuştur... Böyle
yararlı bir derginin 50. yıldönümün-
de hem duygulanmaktayım, hem de
kendisine hizmetlerinden dolayı, bir
okuyucusu olarak müteşekkirim,
böyle olmak gerekir...»

SİYASİ MİZAH ÜSTADİ

AHMET YILDIZ...

Tabii Senatör Ahmet Yıldız, sert

konuşmalarıyla olduğu kadar, bu
sert konuşmaları içinde «taşı gedi-
ğine koymakla» da tanınır.

Bakınız, Türkiye'nin çıkmazları-
nın nedenlerini nasıl anlatıyor Ah-
met Yıldız:

«Başlıca çıkmazlarımızın ve yanıl-
gılarımızın hence en önemli bir yönü,
kimi politikacılarımızın yanlış
zarfa konuşmuş halde görülmeleridir.
Zarfa balıyorsun, umutlanıyorsun...
Açıyorsun, felâket!...»

Yıldız, «Uzun yıllardır okurum Ak-
baba'yı» diyor. «Ya şimdi?» «Şimdi
de okuyorum... Ama eskiden daha
devamlı bir okuyucusuydum... «Ne-
den acaba?» «Kimbilir, belki Yusuf
Ziya'nın daha bir etkisi vardı ben-
de...»

ALİ İHSAN GÖĞÜŞ...

Parlâmentonun Nasreddin Hoca'sı
Ali İhsan Göğüş'tür... Gaziantep Mil-
letvekili Göğüş arkadaşlarıdır. Kayseri'li değil ama iyi açık gözler-
den sayılır... Geçen yıl, ayağını yer-
den keseyim der ve bir Anadolu alır.
Merak bu ya, arabanın her yanını
donatır. Kayınbiraderi Ankara'ya ge-
lince Anadolu'yu pek beğenir ve 1970
Mercedes'i ile değişir! O günlerde
Dr. Kemal Satır'ın midesi bermu-
tat kanamıştır. İhsan Göğüş, Anka-
ra'ya on kilometre öteden her gün
iki şişe süt taşır Satır'a, değiş to-
kuş ettiği Mercedes'i ile... Yine bir
gün sütü getirirken bir başka ara-
bayı yol zanneder ve Mercedes kılık
değiştirir... Tamirci, polis, tanık
derken bu çarpışma İhsan Göğüş'e
5.600 liraya mal olur, ama, bir taksi-
ye atlar, sütü yetiştirir Dr. Satır'a.
Satır o anda içmek istemez, İhsan
deli olur, bağırır:

«Nasıl içmezsin yahu, bu iki şişe
süte tam 5.600 lira saydım...»

Günlerden salı idi...

Ali İhsan Göğüş, saat 15'e doğru
telâşla geldi Parlâmentoya. Ziller
çalıyordu yoklama için... «Akbaba»
yı görünce sarıldı, «Şu yoklamada
bulunayım şimdi gelirim» dedi. Ak-
baba katılıyordu gülmekten, zira

salı günleri Millet Meclisi yoktur!
Salı günü Cumhuriyet Senatosu top-
lanır!... Ali İhsan Göğüş, yasama gö-
revine de böylesine düşkündür.

Göğüş, Akbaba'yı yanına aldı,
CHP. Grup Başkanvekilinin odasına
çıkardı. Bin yıllık CHP'lilerden, İs-
tanbul Milletvekili ve eski Milli Sa-
vunma Bakanlarından İhlâmi San-
car, Manisa Milletvekili Muammer
Erten odadaydı... Göğüş, «Kemal
Satır'ın son hikâyesi» dedi ve daha
anlatmadan gülmeye başladı. Bu
gülmeler arasında çıkartabildiğine
göre «Satır'ın Tilki» si şöyle:

«İki tane köylü bir tilkiyi yakala-
mışlar, bir çuvala koymuşlar... Pa-
zara götürmüşler... Tilki'yi gösterip
para toplamaya başlamışlar... Tilki-
cik de çuvalın yırık bir yerinden
kafasını çıkarmış, kendisini seyre-
denlere hayretle bakar durmuş...
Tilki bu, bir yandan bakar, bir yan-
dan da kaçma planlarını düşünür-
müş... Nihayet üçüncü gün bir fir-
satını bulup sıvışmış... yallah kaç-
mış... Neyse, dağa çıkıyor, derhal
diğer tilkiler etrafını alıyor, anlat-
ıyorlar ne oldu yahu?... Aman di-
yor, böyle böyle... Beni iki köylü
tuttu, bir çuvala koydu, pazara gö-
türdüler... Başımı bir delikten çı-
kardım baktım, ohooo, ben hiç kim-
seyi tanımıyorum be birader, ama
herkes beni tanıyor...»

ALDI KEMAL SATIR, BAKALIM NE DEDİ?

Merak ettim bu hikâyeyi... Dr. Sa-
tır'a kim anlatmış bunu? Satır, şun-
ları söyledi telefonda:

«Kimbilir ne oldu da anlattım bu-
nu? O sıralar bir konuya denk düş-
müştür. Patenti benimdim... Bunu
bana rahmetli Dilemre anlatmıştı.
Biz Tıp Fakültesini bitirdiğimiz za-
man, (Ayağınızı denk alın, beni kim-
se tanımaz diye gidersiniz. Size bir
tilki hikâyesi anlatayım da, nasıl ta-
nındığınızı onlan çıkartın dedi.)»

İHLAMİ SANCAR, BAKINIZ NEYİ HATIRLIYOR!

«Akbaba, senden aklımda kalan
nedir bilir misin? Serbest Fırka'nın
kapandığı gün bir şiir çıktıydı, har-
câlemdir o... Ne kendi eyledi rahat,
ne halka verdi huzur, yıkıldı gitti
cihandan, dayansın ehli kubur... Her
ahvale göre söylenir gider hâlâ...
Serbest Fırka'nın kapandığı gün bu-
nu yayınlamıştı... Görüyorsun en es-
ki benimki...»

Ali İhsan yine attı kahkahasını,
«İhlâmi ağabey, seni herkes tanıyor
yahu...»

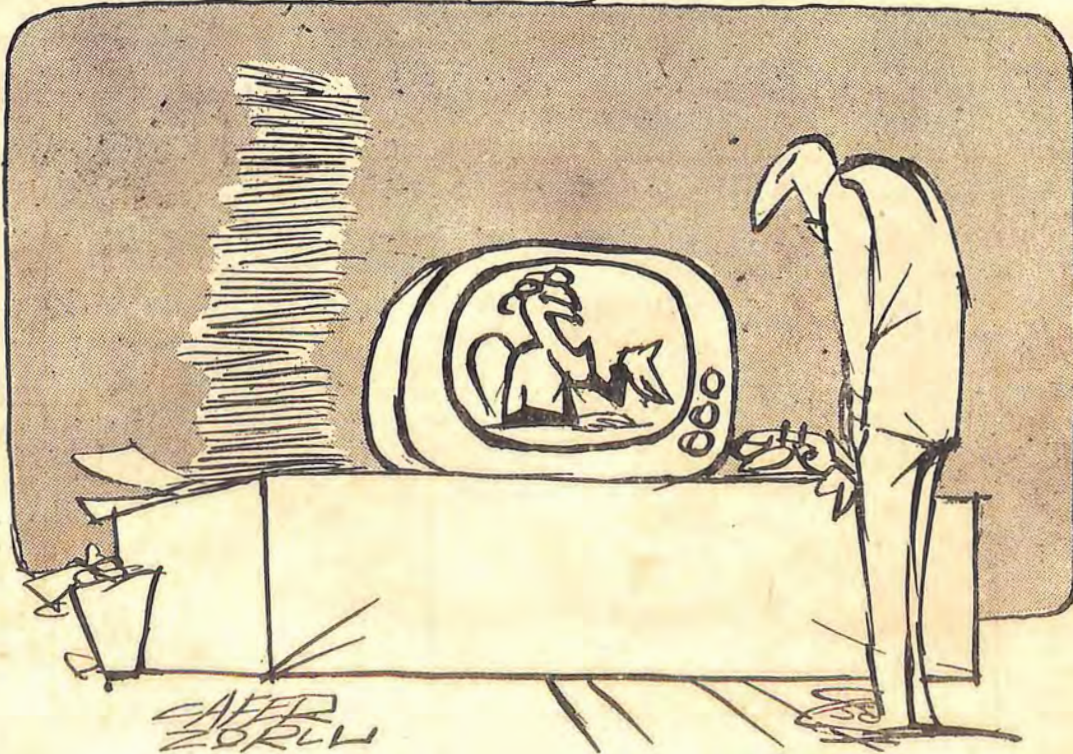
NECDET UĞUR, YUSUF ZİYA ORTAÇ'I SEVGİYLE ANIYOR...

Ben Parlâmento kulisinde kanat
çırparken, tüm siyasiler, yeni Hükü-
metin «nereye dayanacağını» tar-
tışıyorlardı... Çoğunluğu, yeni Hükü-
metin «Parlâmentoya dayalı» ol-
masını salık veriyordu. Nitekim o
gün sayın Prof. Dr. Nihat Erim de,
«Hükümet Parlâmentoya dayanacak-
tır daha çok» dedi.

CHP Grup Başkanvekili Necdet U-
ğur, kuliste «Kubbe altı» denilen bö-
lümde, Tabii Senatör Şükran Özka-
ya ile her halde «dertleşiyordu», du-
varın yanına tünedim, on dakika
sonra farketti, hoşbeşten sonra ba-
kınız ne dedi:

«Akbaba dergisinin Türk mizah
hayatında 50. yılını doldurması bir
çok bakımdan önemli bir olay... Mî-
zah bir toplumda, bizde şimdi pek
farkına varılmayan, o toplumu biri-
birleriyle ilişkilerinde daha dostane
yapan, çatışmalarında daha vum-
musak yapan ve çatışmalara düş-
manlık açısından daha çok, insancıl
açıdan hakma yoluna çağırıcı bir
sanat... Bizde, halkta aslında, bu
mizah kabiliyeti vardır. Eğilmi var-

Televizyon, memur statüsüne bağlanacak. — Gazeteler —

— Bugün git, yarın gel!

dır... Ama mizaha nedense, yapmacık bir ciddiyetle bakılır ve böyle bakıldığı için de çatışmalar, anlaşmazlıklar olduğundan daha sert ortaya çıkar ve uzlaşma imkânını azaltır... Mizah gözüyle bakabilen toplumlar, aynı zamanda belirli bir uygarlık seviyesine ulaşmış toplumlardır... Hem, toplumun halk kitlelerinde böyle bir görüş açısı olacak hem de halkın okumuş, kültürlü kimselerinde bundan yoksunluk, gerçekte pek açıklanamayan bir şey, belki geleneksel Osmanlı yönetiminin bir yerde bugüne kadar sürmesinin sonucu bu...

Akbaba bir ölçüde bunu yapmaya çalıştı Akbaba yalnız bu bakımdan önemli değil, Akbaba aslında Türk yazarlarının önemli bir kısmının yetişmesinde bir ekol görevi yaptığı için de önemli bir müesseseydi... Akbaba'nın benim için bir önemi de kurucusunun kişisel dostum olmasıydı... Özellikle, İstanbul'da Belediye Başkanlığı sırasında, eski İstanbul'un bütün çeşitliliğinin O'nda yansıdığını görürdüm... Her bakımdan Akbaba'ya başarılarının devamını diliyorum şu anda...

Bir akşam üstü, Ankara'yı yine dumanlarıyla, o bitmez tükenmez dumanlarıyla başbaşa bırakıp İstanbul'a döndüm...

AKBABA

— Seni piyazcı seni... Ver vergiyi bakalım!..

ÇOK kolay, çok çabuk, çok yersiz kızıyoruz. Yanlış nedenle, yanlış zamanda, yanlış hedefe...

Bir semtte bir ev halkının hayatı suyu komşularla ilişkilerinden anlaşılır. Biz de öfke mekanizmasının nasıl işlediğini, en çok çektiğimiz komşumuz Yunanistan'la ilişkilerimize bakarak anlamaya çalışalım.

O ülkedeki bazı çevrelerin ve birtakım yöneticilerin en koyu öfkemize layık davranış örnekleri vermiş olduklarını kesinlikle biliyoruz:

Başta İstanbul olmak üzere vatandaşımızın geniş bölümlerine göz dikmiş, uluslararası alanda bize karşı tertiplere katılmış, ekonomik yönden çıkarlarımızı baltalamışlardır.

Biz ise uzun yıllar bu tertip ve baltalamalar karşısında uyuklamış, sonra kör kör parmağın gözüne bir Kıbrıs meselesi çıkınca barut gibi parlamış, öfkemizi de kâh kendi İstanbul'umuzu yıkarak, kâh miting alanlarında sesimiz kısılcıncaya kadar haykarak ve geçenlerde bağrımıza bastığımız haşmetli Britanya Kraliçesinin özel hayatıyla ilgili küfürler savurarak açığa vurmuşuzdur.

Suçlu Yunan çevreleri ve yöneticilerinin bütün bunlardan gördüğü zarar sıfır, ulusumuzun ç

YELPAZE

karlarının korunması bakımından sağlanan yarar yine sıfırdır.

Bir de neyle gibi sürüp giden bir müzmin içerleme konumuz var:

— Yunanlılar bizim yaşantımızı, kültürümüz, mutfağımızla ilgili öz değerlerimizi çalıp kendi malları diye başkalarına satıyorlar! Ne yapıyorlarmış yani?

Karagöz'ün adını Yunanlılaştırıp gösteriler düzenliyor, oyunlarını işliyor, geleneğini sürdürüyor, filmini çekiyor, televizyon programını yapıyor, üstelik bunların hepsini yabancılara sunuyorlarmış.

Şişkebabından musakkaya, dönerken yalancı dolmaya kadar bütün cici mamalarımıza sahip çıkıyor, bunları Yunan yemeğidir diye yabancılara yutturuyorlarmış.

Basınımız geçenlerde yeni bir Yunan melânetini duyurdu:

İnsafsız komşularımız şimdi de Sultan üzümlemize takmışlar kancayı. Acı haberi Atina'dan veren arkadaşımızın bildirdiğine göre bu üzümlemimize Sultanas diye ad takan Yunanlı yöneticiler üç dil üzerine hazırladıkları özel üzüm paketlerini sınır çıkış kapılarında yabancılara dağıtı-

YEMEYENİN ÜZÜMÜ

yorlarmış.

Paketlerin üstünde «İyi Yolculuklar Dileğiyle» başlığı ve şu cümleler varmış:

«Sizi yakında yine göreceğimizi umuyoruz. Lütfen bu ufak armağanımızı Yunanistan'dan bir hâ-tıra diye kabul ediniz. Yunanistan güneş ve mavi deniz diyarıdır...»

Aynı muhabirin yine Yunanistan'dan şikâyet yolu bildirdiğine göre turizm yetkililerinin öyle marifetleri sayesinde o ülke Akdeniz'de İspanya ve İtalya'dan sonra en çok turist çeken menileket olmuş. Onlar bu yılın ilk 11 ayında ikibuçuk milyon turistten 250 milyon dolar elde ederken, Atina'daki turizm büromuz bu konuda en küçük bir çalışma gösteremiyormuş...

Peki ama, deli olur insan:

Bu durumda Yunanlılara mı kızmalıyız, Atina turizm büromuzla birlikte bütün turizm yetkililerimize mi? Daha doğrusu —turizm davamıza katkıda bulunamadığımız ölçüde— kendimize ve bütün yurtdaşlarımıza mı?

Söz konusu üzümler Yunanistan'dan iyi burada yetiştigiğine göre biz niçin onları paketlenip sınır kapılarında yabancılara dağıtmıyor, niçin Karagöz'ümüzü

Yunanlıların yarısı kadar olsun yaşatıp geliştiremiyor, bunlara ve yemeklerimizden geleneklerimize kadar bütün değerlerimize sahip çıkıp hepsini hem kendimize yararlı kılmayı, hem de dünyaya yaymayı beceremiyoruz?

Hadi menkul değerler elimizden kapılabilir diyelim. Gayrimenkuller de kapılamaz ya! Yunanistan'da parlak güneş ve mavi deniz varsa, bizde daha parlak ve daha mavisi var. Hem de alabildiğine uzanan tenha ve bakkir kıyılar boyunca...

Onu niye değerlendiremiyor, yabancılara oralara çekemiyoruz? Güneşimizi, denizimizi de çalmıyorlar ya açığöz yabancılar?

Dahası var. Eğer başkalarının öz değerlerini yürütüp pazarlamak o kadar kolaysa, biz niye yapmıyoruz bu işi? Varalım İtalya'nın, Fransa'nın, Almanya'nın tekmi öz değerlerine sahip çıkıp topunu sürelim dünya piyasasına Türkçe adlarla.

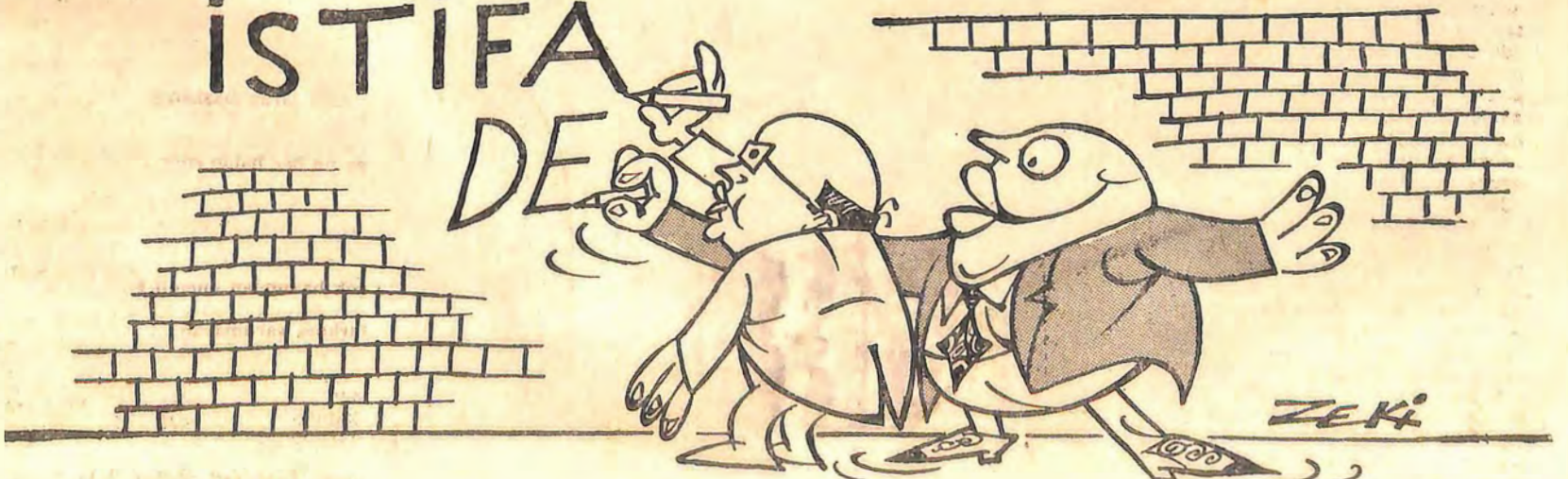
Acı gerçek şu:

Derdimiz başkalarının açığözlüğü değil, kendi beceriksizliğimizdir. O derdi yenmedikçe başkalarını suçlayıp küplere binmekle hiçbir çözüme ulaşamayız.

At binenin, kılıç kuşananın ise, bütün değerler de onları kullanmasın bilentilerindir.

Refik ERDURAN

İSTİFA DE

— Hükümet istifa etti. —

NOKTA-NOKTA-NOKTA

AZİZ NESİN

YABANCI türkologlar, Türkçede sövgünün her dildekinden daha çok olduğunu söylerler. Bunun gerçek olduğunu ille de yabancılar-dan öğrenmemiz gerekmez. Çok sö-vüp sayarak, kalaylayarak konuşt-uğumuzu kendimiz de biliriz. Dahası, bununla övünürüz bile... Şişine şiş-i-ne, «Dilimiz lâstikli efendim, ne ya-na çeksen o yana gider!...» deriz. Çok zengin bir sövgü geleneğimiz vardır; bütün ortaoyunu ve karagöz oyunlarının yüzde yetmiş bölümü, bu lâstikli sövgülerden yutturmaca-larla doludur. Öyle söyleriz, öyle söy-veriz ki, bütün bir gün, bütün bir hafta, ağızımızdan sövgüden başka hiçbir kelime çıkmadan konuşabilir, tartışabilir, sevebilir, her dilediği-mizi anlatabilir, yani doğal yaşamı-mızı sürdürebiliriz. Alın, şu yazıya «şeyoğluşey» diye geçirdiğimiz söv-güyü... Kızdıklarımız:

— Şeyoğluşey!... diye bağırırız.
Hoşumuza gidenleri:
— Vay şeyoğluşey... diye severiz.
Ya değer verdiklerimize?... Yazısı-nı beğendiğimiz bir yazar mı, resmi-ni beğendiğimiz bir ressam mı, poli-tikasına değer verdiğimiz bir poli-tikacı mı, hemen değer yargımızı a-çıklarız:
— Vay şeyoğluşey, amma da yaz-muş yanı... Ne resim be, vay şeyo-ğ-luşey... Ulan amma şeyoğluşey, ne konuşmuş yahu!...

Bi tek «şeyoğluşey», kırk-elli de-ğişik duygumuzu anlatmaya yeter. Dilimizdeki sövgü zenginliği, ko-nuşma kolaylığımızı sağlar ama, yazma işinde de bize büyük zorluk-tur. Bu zorluğu en çok edebiyatçılar çekerler. Çünkü edebiyatçı, o güze-lim sövgüleri, ayıp diye, müstehcen diye, yazıya geçiremez. Gerçekçilik adına kimi sövgüleri eserlerine ko-yan yazarlarımız da var ama, onla-rın eserlerine alabildikleri sövgüler, alamadıklarının yanında hiç kalır. Bu durumda nokta işaretleri yardımı-mıza koşar. Bir sövgüyü yazama-dık mı, onun yerine «nokta, nokta, nokta...» koyarız. Sövgünün ağırlığı-na göre noktaları sıralarız. Kimi o. kuma kitaplarında kelime alıştırma-sı için cümle içinde boş bırakılan yerlere öğrenciler, oraya uygun dü-şen bir kelimeyi korlar ya, bizim yazılarımız içindeki nokta nokta nokta olan yerleri de anlayışlı okur-larımız en uygun sövgüyle doldurur-lar. Bence, o sövgü her neyse, onu olduğu gibi yazmak, onun yerine nokta işaretleri koymaktan çok da-ha iyidir. Çünkü, okurlarımız, nok-talarla boş bıraktığımız o yerleri, bizim anlatmak istediğimiz sövgü-lerden çok daha ağırlarıyla doldura-bilirler.

Çok sövgülü konuştuğumuz bir gözlemdir. Önemli olan bu değil; ö-nemli olan neden, hangi nedenle bi-zim başka uluslardan çok daha söv-gülü konuştuğumuzdur. Doğrusu bu, sosyologlarımızın araştırmaları gere-ken önemli bir konudur.

Son günlerde neden çok sövdüğü-müz üzerinde düşünmekteyim. Yine bu konu üzerinde derin düşüncelere daldığım bir gün, postacı, Kültür Bakanı Talât Halman'ın imzasını ta-şıyan bir çağrılık getirdi. Çağdaş tiyatromuzun kurucularından Muhsin Ertuğrul'a Devlet Kültür Arma-

ğanı verilecekti; bunun için de bir tören düzenleniyor.

Biliyorsunuz ya, yeni kurulan Kül-tür Bakanlığına getirilen Talât Hal-man'ın ilk işlevi, yetmişini geçmiş kültür adamlarımıza birer armağan vermek oldu. Demek, bizim devletin kültür adamına değer verebilmesi için, o kültür adamının «yaşı yetmiş, işi bitmiş» olması gerekiyor. Eh, ne de olsa bu da bişeydir... Dayan ha dayan, bekle ha bekle, dağda yonca-lar bitsin... Hani, bekleyip bekleyip de yetmişinden sonra artık sidiğini tutamaz duruma gelen paşa, o yaştan sonra sadrazam olunca bir gece helâya gitmek için geçtiği sofada a-çık saçık uyuyakalmış dilber cariye-leri görüp de elinden başka bişey gelmediğinden, «Ben bu yaştan son-ra gelen devletin üstüne...» deyip kızların baldırlarına, bacaklarına tü-kürmüş ya... Hah, işte öyle, yetmi-şinden sonra gelen madalyaların, ni-şanların...

Törenselleştirildikten hoşlanmam ama, Muhsin Ertuğrul olunca iş de-ğişir, ona çok büyük saygım vardır. Böyle bir törene çağrıldım diye se-vindim bile.

Tören nerede yapılacak, dersiniz? Öyle bir yer ki, şeytanın aklına gel-mez: Arkeoloji Müzesinde... Bir ti-yatro adamına müzede tören yapma-nın elbet bir anlamı olacak. Sevme-yenleri, «Artık Muhsin Ertuğrul mü-zelik oldu!» diyorlardı ya, devlet de bu sözü doğrulamış olmalı. Arkeo-loji Müzesinin eski adı «Asâr-ı Atıf-ka Müzehanesi»ydi. Artık Kültür Bakanı çok değer verip de Muhsin Ertuğrul'u antika mı saydı, yoksa birisi bir antikalık edip büyük ti-yatro ustasını antika yerine mi koy-du, bilemem. Belki de, kimbilir, sa-yın Muhsin Ertuğrul —pek haklı o-larak— Devlet Tiyatrolarına da, Be-lediye Tiyatrolarına da küs olduğun-dan, «Aman benden irak, cehenne-me direk...» demiştir.

Her neyse... Tören günü geldi. Tö-

ren saat onsekiz otuzda, çağrılıklıta öyle yazıyor. Hiç öyle bir âdetim yokken, salt Muhsin Ertuğrul'u ge-reğince saygıyla kutlayabilmek için, özenerek traş olup giyindim, kuşan-dım, çıktım yola... Araba, vapur, fa-lan filân... Karaköy'e geldim ki, sa-at onsekizi yirmi geçiyor. Eyvaaaah! İsteyerek gittiğim tek tören, yetişe-mezsem çok ayıp... Atladım taksii: — Aman çobuk Gülhane Parkına!.. Beş fazla, on fazla, ne istersen, ve-reyim.

Şoför iyi bir adammış, ama akşa-mın o saatinde yollar tıkanık, bi-türlü kalabalığı söküp geçemeyiz. Filmdeki gangster arabaları gibi önümüzdekileri sollayarak, sallaya-rak, sağlayarak, atlayıp zıplayarak, hopyayıp çarparak, ezip geçip gidi-yoruz.

Araba, Gülhane Parkı'na girdi. Kış günü, akşamın o saati hava iyice karanlık. Sık ve yüksek ağaçlardan karanlık büsbütün artmış. Müze'nin orasını bilirsiniz, kış akşamının o saatinde in-cin top oynuyor, adam boğazlasalar kimsenin ruhu duymaz. Şoför, ancak o zaman uyanıp kor-kuyla:

— Ne yapacağız burda? dedi.
Bugünlerde gazeteler, soyulan şo-förleri yazıyor ya... Şoförün korkusu hoşuma gitti, hep ben şoförlerden korkacak değilim ya, kırk yılda bir de bir şoför benden korksun.
Arkeoloji Müzesinin demir bahçe kapısı kapalı. Allah Allah!... Yoksa saatim mi yanlış? Şoföre sordum saati.

— Yediye çeyrek var, dedi.
Demek tören başlayalı onbeş da-kika olmuş. Her halde törene gelen davetlileri içeri alıp, kapıları da ka-padılar. Yoksa bu tören sakın Top-kapı Müzesinde olmasın...

Arabayla gittik Topkapı Müzesi'ne, orası da kapalı. Oralarda bir Tanrı'nın kulu yok ki sorasın... Derken şoför, kalın taş duvarlar arasındaki bir pencereden sızan loş bir ışık

farkedip pencere camını tıklattı. Bir genç açtı kapıyı. Ben arabadan inmeden, sanki babamın çiftliğinin kapısını kapalı bulmuşum gibi:

— Neden müzenin kapısı kapalı? diye bağırdım.
Delikanlı, karanlıkta bizim araba taksi mi, makam arabası mı, ben Bakan mıyım, neyim farkedemiyor. Üst perdeden de bağırdığımdan, de-likanlı:

— Ben içerden açarım efendim... deyip seğırtti.

Neyse, iki kanatlı geniş demir ka-pı açıldı. Eh müzeye geldim ya, na-sıl olsa tören yapılan yeri bulurum. Şoföre, parasını verdim:

— Hadi sen git! dedim.

Kapıyı açan delikanlı da çekip gi-dince ben o müzenin bahçesinde, gecenin o vakti kalakaldım. Bir a-çık kapı bulup gireyim, bir ışık gö-rüp yöneleyim diye, o bahçedeki Bi-zans'tan, Roma'dan, Ceneviz'den kal-ma taşların, sütunların, kırık hey-kellerin aralarında dönüp duruyo-rum. Birden, arkamdan bir ses:

— Şışt!... Kimsin len? Ne dola-nıyon orda?

Eyvaaaah, ister misiniz, son zaman-larda sık sık bizim müzeleri soyan-lardan saksınlar beni de... Tarihî eşya çalıyor diye yakalasınlar! On-dan sonra anlatabilirsene anlat bu a-damlara kim olduğun.

Ben cevap vermeden, arkamdaki adam, birine seslendi:

— Miraaat, Miraaat!...
O Murat da geldi.

— Burda bir toplantı olacaktı... dedim.

— Ne toplantısı?
— Muhsin bey için...
— Kim dedin, kim dedin?
— Muhsin...
— Möhsin mi?
— Evet.

Yanımdakine sordu:
— Möhsin de kim len?
— Bilemedim...
Bana:

— Hele gel bakalım... dedi.

Açık bir zemin kapısı önüne gel-dik. İçerden birileri daha çıktı.

— Yahu Möhsin'i arıyor, kim ki acep Möhsin?

İçerden çıkanlardan biri, bir kaç kez:

— Möhsin? Möhsin?... diye hatırlamak için tekrarladıktan sonra:

— Yahu şu yeni alınan oğlan ol-masın sakın, kara yağız oğlan...

— Bu Muhsin, Ertuğrul Muhsin, tiyatrocusu... diye açıkladım.

— Tiyatracı mı? Haaa... O baş-kaaa... Sen yağuş geldin arkadaş, burası mozaخانه... Arkoloci Moza-hanesi... Burda tiyatrocusu ne arasın?

— Biliyorum canım müze oldu-ğu nu... Ama burda toplantı vardı da...

— Kapalı moza, kapandı...

Şimdi ben bunlara Muhsin Ertuğ-rul'un kim olduğunu, ona Devlet Kültür Armağanı'nın burda verilece-ğini nasıl anlatayım?...

— Bakan gelecekti buraya... de-dim.

— Bakan mı?

— Evet...

— Bakan, deli mi ki gecenin bu vakti mozaخانهye baskın versin...

Kapalı dedik, ağnamıyon mu?

— Anladım ama... Burda memur filân yok mu?

— Var... Götür şunu... Müdür de daha gitmedi...

Müze kitaplığının bulunduğu bina-ya gittik. Merdivenden inen biri:

— Ne istiyorsunuz? dedi.

— Muhsin Ertuğrul için burda bir toplantı olacaktı da...

Bu zat müdürmüş, sağ elini sallayarak:

— Ohooo, toplantı çoktaaan oldu da herkes dağıldı bile... Toplantı sa-at dörtbuçuktaydı... dedi.

Allah Allah!... Ben çağrılıklıta yazıyı yanlış mı okudum. Cebimden çıkarıp baktım, evet, 18.30... Göster-dim müdüre.

— Evet, dedi, öyleydi ama, sonra-dan sayın Bakan saati erkene aldı, dörtbuçukta yapılp bitti tören... Ö.

Karnesiz esnaf cezalandırılacak. + Gazeteler —

KARNELİ BİR ESNAF!

Yazısız

zür dileriz. Töreni düzenleyen biz değildik...

Döndüm... O demir kanatlı koca bahçe kapısından çıktım. Arabayı da gönderdiğim için yürümek zorundaydım. Bütün bunlar yetmezmiş gibi, yağmur da başlamaz mı!... O ulu ağaçların altından yavaş yavaş, kızgınlıktan soluyla soluyla iniyorum. Şap diye başıma bir şey geçmez mi!.. Ağaçlardaki kuşlardan birinin marifeti desem, hayır kuş olamaz, kuşunki nedir, pıt diye düşer. Bu, lok diye sıcak bir bere gibi kafama geçti. Bu herzeyi yapan kuşsa, olsa olsa devekuşudur, ya da ağaca tüneymiş bir mandadır. Hani türküsü bile var... «Manda çıkmış söğüt dalına, gördün mü kara dayı, gördün mü yay...»

Mendille başımı, yüzümü, gözümü sildim... Başladım söylenmeye. Kim mi? Her kimeyse, size ne? Ne mi söyledim? Nokta, nokta, nokta, nokta, nokta... Siz bu noktaları istediğiniz denli çoğaltın ve onların yerine istediğiniz kelimeleri koyun...

Niçin Türkçede sövgü kelimelerinin başka dillerdekinden daha çok olduğunu anlamaya başlar gibi oldum.

EK:

Anlattığım bu olay iki ay önce ol-

du. Tam bu yazıyı yazarken de, bir gazetenin birinci sayfasında bir yazı okudum O yazıdan bir bölümü buraya aktarıyorum:

İstanbul Devlet Tiyatroları, 22 Kasım 1971 pazartesi günü saat 18.00'de oynayacağı «Mavi Kuş» adlı çocuk oyununun ilk temsili için davetiye göndermişti.

Fakat saat 18.00'de çocuklarıyla birlikte tiyatronun önüne gidenler, tiyatro holünü karanlık görünce, önce erken geldiklerini sandılar, fakat oradaki bir memur oyunun 18.00 yerine saat 13.00'te oynanıp çoktan bittiğini bildirerek durumu aydınlatıverdi. Gene onun açıklamasına göre, Kültür Bakanı Talât Halman'ın bir işi çıkmış ve akşam üzeri gelececeği için, oyunu yemekten hemen sonraya, saat 13.00'e aldırması.

Beş gün önce davetiyeler gönderilip, günü, saati belli edilen bir piyesin, Bakanın emriyle başka bir saate alınmasının bir örneğini daha, bilmem duyanınız olmuş mudur?

Bu kadar geyriciddi bir izah tarzı karşısında doğrusu diyecek bir şey bulamadık.

Yazar, «Diyecek bir şey bulamadık» diyor. Diyecek bir şey bulamayınca işte o zaman insanlar, nokta nokta nokta kullanıyorlar.

Aziz NESİN

— Merhaba yahu!... Ne işin var senin burada?...

— Sorma birader!... Bir iş için geldim Ankara'ya. Bir haftadır buradayım.

— Peki ne yapıyorsun?

— Ne yapacağım, sıkıntıdan patlıyorum.

— Neden?

— İşim olmadı. Yapacak bir şey de yok. Bekleyip duruyorum.

— Haklısın. Ankara'da işi olmayanlar çok sıkırlar.

— Darılma gücenme ama dostum, siz ne yaparsınız bu Ankara'da?

— İşimizi gücümüzü yaparız.

— Ya işiniz olmadığı zaman?...

— İşimiz olmadığı zaman. kimimiz düşünür, kimimiz de politika yapar.

— Niye öyle ikisi ayrı ayrı? Düşünüp de politika yapamaz mısınız?

— Vallahi, nedense o ikisi bir arada olmuyor. Politika yapan düşünmüyor, düşünen de politika yapıyor.

— Peki, düşünenler ne yapıyor, politika yapanlar ne yapıyor?...

— Politika yapanlar pahalılık, düşünenler de o pahalılığı düşünürler.

— Pahalılık dedin de aklıma geldi. Sahi yahu, ne olacak bu pahalılığın sonu?...

— Yine pahalılık olacak tabii.

— Anlamadım.

— Pahalılığın sonu yine pahalılık olacak, dedim.

— Ne demek bu?

— Şimdi Ankara'da politika yapıp da pahalılık getirenlerin yaptıkları bu işi düşünenlerin dediklerine bakılacak olursa, bu pahalılığın sonu yine pahalılıkmış.

— Anladık ama, neden?

— İktidar çevrelerinin temel felsefesi her hangi bir ucuzluk yapmalarına elverişli değilmiş de ondan.

— Neden?...

— İktidar çevreleri sermaye çevrelerini karşılama almaktan çekiniyorlarmış.

— Paralıları karşılama alamadıkları göre, bari yanlarına alabilmişler mi?

— Sanmıyorum.

— O halde parasızları denesinler bir de.

— Ne gibi?...

— Yâni, paralıları yanlarına alamadıklarına göre, parasızları yanlarına almaya çalışsınlar.

— Çıldırın mı sen yahu?

— Niye?

— Parasızları yanına alıp da ne yapacak? Ne işe yarar parasızlar?...

— Oy verir.

— Şimdilik kimsenin ona ihtiyacı yok.

— O zaman haklısın. Parasızın oyundan başka bir şeyi yoktur. O na da kimsenin ihtiyacı olmadığına göre, bunlar hiçbir işe yaramazlar demektir.

— Bakıyorum sen de düşünmeye başladın Ankara'ya geleli.

— İstersen düşünme kardeşim!... Baksana ortahğin haline.

— Haklısın.

— Yâni şimdi, ortahğta biraz olsun bir ucuzluk yapabilmek için hiç bir ümit yok mu?

— Yok canım! Ben şahsen o kadar da ümitsiz değilim.

— Yâni sen, her hangi bir ucuzluk yapılabileceği kanısındasın?...

— Kanı değil, buna eminim.

— Aman anlat Allasen!... Nasıl ucuzluk yaparsın?...

— Vallahi ben bir yetkili olsam, meselâ tank fiyatlarını indiririm.

— Anlamadım... Hangi tankın fiyatını indirirsin, su tankının mı?

— Yok canım. Savaş tankının.

— Allah Allah!...

— Sonra meselâ: Roket ve füze fiyatlarını ucuzlatırım.

— Yapma yahu!...

— Daha başka şeyler de yapabiliyim.

— Ne gibi?...

— Hiç peşinatsız taksitle «Elektronik Beyin» satırım.

— Başka?...

— Sermayesine «Tren» satırım.

— Vay canına!...

— İşte görüyorsun ki, bu memlekette ucuzluk yapmak o kadar da imkânsız bir şey değilmiş.

— Haklısın, haklısın ama, bu işin ucuzluğu nerde pek anlayamadım?...

— Neden be kardeşim?...

— Yahu, halk, elektronik beyin'i, roket'i, savaş tankını, tren ya da vapuru ne yapsın?... Bunlar onun ihtiyaç maddeleri değildir ki.

— Sana da bir şey beğendirilmiyor birader!... İş hep olumsuz yönünden ele alıyorsun.

— Bunun olumlu yönü neresinde arkadaş?...

— Ucuzlukta.

— Ucuzluk nerde?...

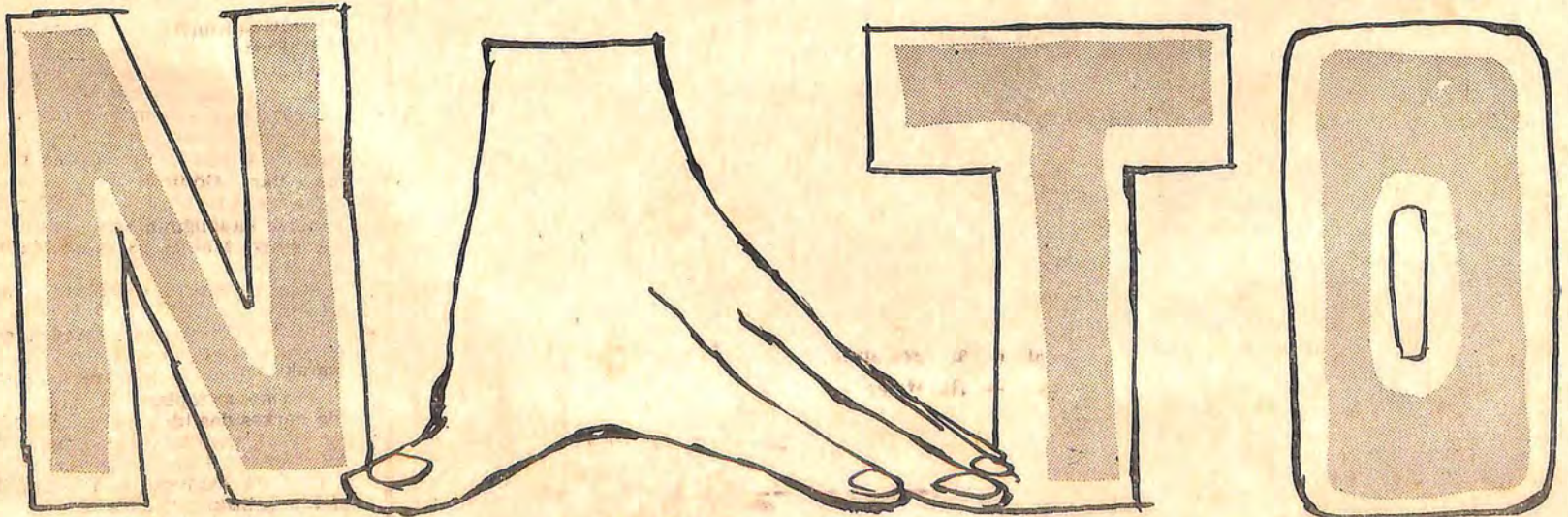
— Kaf Dağının ardında.

— Öyleyse bu lâfları ne diye söyledin?...

— Dedik ya birader, bu Ankara memleketinde kimi düşünür, kimi politika yapar. Düşünenler politika yapmaz, politika yapanlar da düşünmez.

— Yâni politika mı yaptın şimdi?...

Mehdi ZIT

SAFER
ZORLU

AFİŞ USULÜ

YANİ vatandaş olarak gazetelerdeki o resimleri görünce, hiç kimse gözlerine inanamadı. Ankara Maliye Müdürlüğü'nün önünden uzayan bir kuyruk, dört sokağı aşılıyor, bir ana caddeye çıkıyor, oradan tekrar bir ara sokağa sapıyordu... Bu arada gazeteci, oradaki kişilerle bir röportaj da yapmıştı. Tüm kuyruktakilerin soruya verdiği cevap aynıydı:

— Afişi gördük ve buraya koştuk...
— Afişi görünce, tüm işlerimi bırakıp, cebime paramı kattım ve buraya geldim...

Gazetede kuyruğun hemen yanındaki duvarda şu afiş gözüküyordu:

«Kalkınmak vergi vermekle olur.»
Hani gazetede röportajının altında övücü bir de yazı vardı:

— Bu afiş buluşunu hangi memurumuz icadettiyse, onun ismini tarihimize altın harflerle yazmalıyız. Çünkü bugüne değin, hiçbir kimse, vatandaşın vergisini kuruşu kuruşuna vermesi için afiş usulünü düşünmemişti. Afiş usulü bulunduktan sonra, maliye veznelerinin önündeki kuyruklar on misli, yirmi misli, o-

tuz misli arttı... Maliye daireleri, veznelerine ek olarak, sekizer, onar vezne daha açtıkları halde, yine de vatandaşın vergiyi toplayamıyorlar. Afişin etkisine kapılan birçok vatandaş vergisini vermek için yatağını yorganını maliye dairesinin önüne getirerek geceyi orada geçirmekte, vergisini bir an önce yatırabilmek için can atmaktadır... Yine bu arada, inanılır kaynaklardan aldığımız bilgilere göre, önceki yıllar vergi kaçırarak bazı vatandaşlarımız, afişin cazibesine kapılıp, milli hisleri uyanarak, ellerindeki avuçlarındakini satıp paraya çevirmekte ve maliye veznelerine koşturmaktadırlar. Durum Ankara'da memnuniyet yaratmaktadır...

Gazetelerden haberi okuyan taşra mal müdürleri, vergi müdürleri de kolları sıvayarak, yazısı güzel, elinden iş gelir memurlarının ellerine birer kova boya, birer de fırça verdiler... Bir anda memleketin dört bir bucağı yazılarla doldu:

«Vatandaş vergini ver.»
«Vatandaş vergini ver ki, Devletin hizmet bekle.»

«Vergi kaçırarak eşektir.»
«Vergi kaçakçılığı, mal kaçakçılığından da beterdur.»

«Vergisini vermeyenin öteki dünyada Tanrı bile yakasına yapışacaktır.»

Hele bu arada bir ilçenin mal müdürü daha da ileri giderek:

«Vergisini tam vermeyen itoğluttur.» diye yazdırdı ilçenin duvarlarına.

Bu yazılar da görülmemiş bir etki yaptı vatandaşların üzerinde. Ankara'da olduğu gibi, taşra illerinde de, taşra ilçelerinde de vatandaşlar kuyruğa girmeye başladılar... Öyle oldu ki, mal müdürlükleri, vergi müdürlükleri akşam olunca milyonlarca lira para yatırıyorlardı götürüp Ziraat Bankalarına...

— Gel karıcığım, ısın!..

Tam üç ay içinde memleketin bu afiş usulüyle kalkındığını gören ilgililer, yeni yeni şeyler için de afiş usulünü denemeye başladılar. Örneğin, hastanelerin kapısına şunları yazdılar:

«Vatandaş sakın hastalanma.»
«Vatandaş hasta olup buraya düşersen, bil ki devletin masrafı senin yüzünden artacak böylece istemiyecek devlete zarar vermiş olacaksın.»

«Kanser dahi olsan kendi kendine daima şunu söyle, ben hasta değilim, ben hasta değilim.»

«Canını dişine tak, şuram buram ağrıyor deme.»

Gerçekten üç ay sonra hastanelerin önündeki kuyruklardan da eser kalmadı. Doktorlar, hastabakıcılar, hemşireler akşama dek hastanenin içinde boşu boşuna oturuyorlar, iskambil tavla oynuyorlardı...

Bu kez üniversite işi ele alındı... Liselerin duvarlarına şu yazılar yazıldı:

«Ey öğrenci, vatanını milletini düşünüyorsan, sakın buradan mezun olma.»

«Fizikten on alırsan, cebirden bir al.»

«Sınıfta kalmak milli bir borçtur.»
«Vatanının yarınını düşünüyorsan, mezun olma.»

Gerçekten bu afişler, bu yazılar da etkisini gösterdi iki yıl içinde. Liseden mezun olan kalmadı. Tek tük mezun olanlar da halk tarafından ayıplandı. Böylece üniversite işi de halledildi...

Sonra sıra geldi işsizliğe... Her sokak başına şu afişler asıldı:

«Dünya bir kazan, tut kulpundan sen de kazan.»

«İş aramak ayıp değildir iş kutulardaysa bile, durma git.»

«Dışarıya çalışmak için gidenlerin pasaportlarına pul yapıştırılmayacaktır.»

«Vatandaş, Almanya Almanya diye bekleme... Hele bir çık yurt dışına, Allah kerimdir.»

Bu afişlerin asılmasından sonra da memlekette adam kalmadı. Tasını taşımasını toplayan herkes pasaportları ellerinde yurt dışına çıktılar.

Bu arada trafik için de afişler hazırlandı ve karayollarına asıldı:

«Vatandaş aklın varsa otobüslere binme.»

«İşin nerede olursa olsun yaya git.»

«En akıllı vatandaş, evinden çıkmayan vatandaşdır.»

Çok şükür böylece trafik işi de hallolmuştu memlekette...

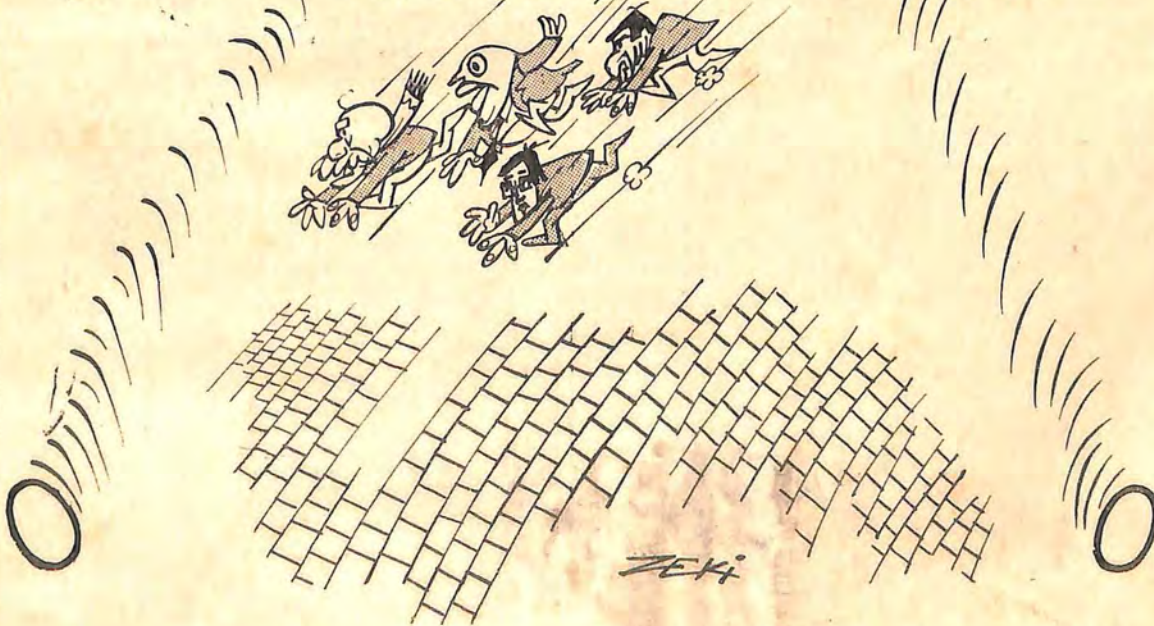
En sonunda bir de politikacılar için afişler astılar. Amma hepsi bir cümlecikti bu afişler:

«Politikacı kardeşim, sakın şâibeli bir politikacı olma.»

Çok şükür ondan sonra memlekette şâibeli politikacı da görmedik.

Muzafer İZGÜ

DEMOKRASİ REFORM

Yazısız

50 YILDA AKBABA'DAN GEÇENLER

50 yıllık mizahı yüreğimde duyarak
AKBABA ciltlerini açtım ben yaprak yaprak.

Çizgiler ve şiirler... Romanlar ve öyküler...
AKBABA okurları hem düşünür, hem güler.

Mizahta yeniliği AKBABA'yla O açtı;
En güzel Türkçe yazan Yusuf Ziya Ortaç'tı.

Şiirden hikâyeye kuş gibi kona. kona,
AKBABA'da rastladım Orhan Seyfi Orhon'a.

Pırıl pırıl kapaklar geçti ciltlerimizden;
Çizgilerden bir dünya buldum usta Ramiz'den.

İşte zeki bir bilek; Tanrın nelere kâdir;
Amcabey'le «Dalkavuk» bırakmış Cemal Nâdir.

Çevirdikçe sayfaları ben saygılı saygılı;
Çıktı karşına eşiz Osman Cemal Kaygılı.

En şöhretli yazarlar girmiş bizim mektebe;
İşte şiir dahında Halil Nihat Boztepe.

AKBABA sayfaları MESHEDİ'lerle dolu;
Taklidin ustasıydı Ercüment Ekrem Talı.

Üstad hikâyeciyi unutmaz eski kaari;
Rehin verdi AFİF'i, gitti Mahmut Yesari.

AKBABA ciltlerinde yolum şiire düştü;
Güllüyor mısralarda rahmetli Necdet Rüştü.

Hikâyede, romanda eski tad, eski lezzet;
Dünyadan kalemiyle geçmiş Selâmi İzzet.

Şiirden yana O'nu bükemezdi hiçbir el;
İmzası: «Çamdeviren», Faruk Nafiz Çamlıbel.

«Pembe Maslahlı Kadın» romanıyla bir usta;
Geçti AKBABA'lardan Sermet Muhtar Alus da.

Eski şiiri duydum yaprağı aça aça;
Rastladım hece hece Fazıl Ahmet Aykaç'a.

Şiiri istemezdi imza veya bir rumuz;
Kafiye canbazıydı Selâhattin Kutlu'muz.

AKBABA ciltlerinde ününü ana ana;
Sanatçı çizgisiyle varıyoruz Turhan'a.

Yazı yazmak üstada havadan iş, sudan iş;
Uğrarsa bize yazar Naci Sadullah Barutçiu.

Topluyor ödülleri bu çizgi, bu meleke;
Eski AKBABA'larda geldik Nehar Tüblek'e.

Öyküsünde halk ağzı, esnaf ve mahalleli;
Anlatır İstanbul'u bizlere Adnan Veli.

Bizi sormayışına okur da değil razı;
«Üç Duvarlı Dünya» da buldum Rifat Ilgaz'ı.

Öykülerde güzeller giyindi sen gideli;
AKBABA'ya gel de soy onları Şemsi Belli.

Hem espiri görüşü, hem de çizgisi metin;
Karton filim çizmeye gidiyor Yalçın Çetin.

AKBABA'cı olur da bulunmaz mı soran?
Yeşilçam'a kaptırdık bizim Bülent Oran'ı.

«Ankara Mektubu»nu yollardı bize sık sık,
Değişik üslûbuyla geçiyor Nimet Arzık.

İmzası adam olmuş, istikbâli çok parlak;
Tiyatroda kendini arar Altan Erbulak.

Karikatür yolunm reklâma çıkar ucu;
Okuruz jenerikte bazan Yaşar Tonguç'u.

Espirisi kuvvetli, fırçası da çok kral;
Katılmıştı dergiye genç yaşta Oğuz Aral.

Sayfalar arasında «Taş Devri» ne bir kıstık;
Bizi tarih öncesi yere götürdü Mıstık.

AKBABA ciltlerinde yaşadım elli yılı;
Ellisinde bir dergi dünyada da sayılı.

Elli yılda dergiden nice kalemler geçti;
Nice çizgiler geçti, nice âlemler geçti...

AKBABA'ya katılır yeni yeni imzalar;
AKBABA hep zirvede, AKBABA hep ün salar.

AKBABA'mız her hafta gene neşe saçacak;
AKBABA'mız bu hızla yüzyıllara uçacak.

Mısra mısra tırmandım ben de Bizim Yokuş'u;
Bu yokuşta tanıdım AKBABA adlı kuşu.

Rüzgâr gibi geçerken AKBABA'mız zamandan,
Bu şiir hâtıradır Mukadder Özakman'dan.

Mukadder ÖZAKMAN

50 YILDA AKBABA'DAN GEÇENLER

50 yıllık mizahı yüreğimde duyarak
AKBABA ciltlerini açtım ben yaprak yaprak.
Çizgiler ve şiirler... Romanlar ve öyküler...
AKBABA okurları hem düşünür, hem güler.

Mizahta yeniliği AKBABA'yla O açtı;
En güzel Türkçe yazan Yusuf Ziya Ortaç'tı.
Şiirden hikâyeye kuş gibi kona kona,
AKBABA'da rastladım Orhan Seyfi Orhon'a.

Pırlıl pırlıl kapaklar geçti ciltlerimizden;
Çizgilerden bir dünya buldum usta Ramiz'den.
İşte zeki bir bilek; Tanrın nelere kâdir;
Amcabey'le «Dalkavuk» bırakmış Cemal Nâdir.

Çevirdikçe sayfaları ben saygılı saygılı;
Çıktı karşıma eşsiz Osman Cemal Kaygılı.

En şöhretli yazarlar girmiş bizim mektebe;
İşte şiir dalında Halil Nihat Boztepe.

AKBABA sayfaları MEŞHEDİ'lerle dolu;
Taklidin ustasıydı Ercüment Ekrem Talû.

Üstad hikâyeciyi unutmaz eski kaari;
Rehin verdi AFİF'i, gitti Mahmut Yesari.

AKBABA ciltlerinde yolum şiire düştü;
Güllüyor mısralarda vahmetli Necdet Rüşti.

Hikâyede, romanda eski tad, eski lezzet;
Dünyadan kalemiyle geçmiş Selâmi İzzet.

Şiirden yana O'nu bükemezdi hiçbir el;
İmzası: «Çamdeviren», Faruk Nafiz Çamlıbel.

«Pembe Maşlahlı Kadın» romanıyla bir usta;
Geçti AKBABA'lardan Sermet Muhtar Alus da.

Eski şiiri duydum yaprağı aça aça;
Rastladım hece hece Fazıl Ahmet Aykaç'a.

Şiiri istemezdi imza veya bir rumuz;
Kafiye canbazıydı Selâhattin Kutlu'muz.

AKBABA ciltlerinde ününü ana ana;
Sanatçı çizgisiyle varıyoruz Turhan'a.

Yazı yazmak üstada havadan iş, sudan iş;
Uğrarsa bize yazar Naci Sadullah Daniş.

Topluyor ödülleri bu çizgi, bu meleke;
Eski AKBABA'larda geldik Nehar Tüblek'e.
Öyküsünde halk ağzı, esnaf ve mahalleli;
Anlatır İstanbul'u bizlere Adnan Veli.

Bizi sormayışına okur da değil razı;
«Uç Duvarlı Dünya» da buldum Rıfat Ilgaz'ı.

Öykülerde güzeller giyindi sen gideli;
AKBABA'ya gel de soy onları Şemsi Belli.

Hem espiri görüşü, hem de çizgisi metin;
Karton filim çizmeye gidiyor Yalçın Çetin.

AKBABA'cı olur da bulunmaz mı soranı?
Yeşilçam'a kaptırdık bizim Bülent Oran'ı.

«Ankara Mektubu» nu yollardı bize sık sık,
Değişik üslûbuyla geçiyor Nimet Arzik.

İmzası adam olmuş, istikbâli çok parlak;
Tiyatroda kendini arar Altan Erbulak.

Karikatür yolunun reklâma çıkar ucu;
Okuruz jenerikte bazan Yaşar Tonguç'u.

Espirisi kuvvetli, fırçası da çok kral;
Katılmıştı dergiye genç yaşta Oğuz Aral.

Sayfalar arasında «Taş Devri» ne bir kıstık;
Bizi tarih öncesi yere götürdü Mısıtık.

AKBABA ciltlerinde yaşadım elli yıl;
Ellisinde bir dergi dünyada da sayılı.

Elli yılda dergiden nice kalemler geçti;
Nice çizgiler geçti, nice âlemler geçti...

AKBABA'ya katılır yeni yeni imzalar;
AKBABA hep zirvede, AKBABA hep ün salar.

AKBABA'mız her hafta gene neşe saçacak;
AKBABA'mız bu hızla yüzyıllara uçacak.

Mısra mısra tırmadım ben de Bizim Yokuş'u;
Bu yokuşta tanıdım AKBABA adlı kuşu.

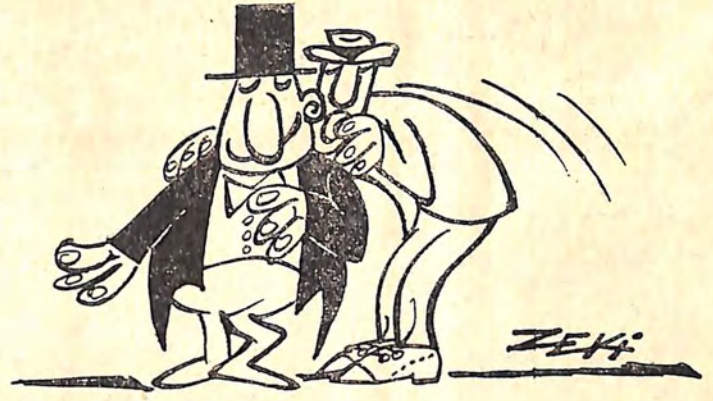
Rüzgâr gibi geçerken AKBABA'mız zamandan,
Bu şiir hâtradır Mukadder Özakman'dan.

Mukadder ÖZAKMAN

Açık işsiz...

Gizli işsiz!

50 YILDA AKBABA'DAN GEÇENLER

50 yıllık mizahı yüreğimde duyarak
AKBABA ciltlerini açtım ben yaprak yaprak.
Çizgiler ve şiirler... Romanlar ve öyküler...
AKBABA okurları hem düşünür, hem güler.

Mizahta yeniliği AKBABA'yla O açtı;
En güzel Türkçe yazan Yusuf Ziya Ortaç'tı.

Şiirden hikâyeye kuş gibi kona. kona,
AKBABA'da rastladım Orhan Seyfi Orhon'a.
Pırıl pırıl kapaklar geçti ciltlerimizden;
Çizgilerden bir dünya buldum usta Ramiz'den.

İşte zeki bir bilek; Tanrın nelere kâdir;
Amcabey'le «Dalkavuk» bırakmış Cemal Nâdir.

Çevirdikçe sayfaları ben saygılı saygılı;
Çıktı karşıma eşsiz Osman Cemal Kaygılı.

En şöhretli yazarlar girmiş bizim mektebe;
İşte şiir dâhında Halil Nihat Boztepe.

AKBABA sayfaları MESHEDİ'lerle dolu;
Taklidin ustasıydı Ercüment Ekrem Talû.

Üstad hikâyeciyi unutmaz eski kaarı;
Rehin verdi AFİF'i, gitti Mahmut Yesari.

AKBABA ciltlerinde yolum şiire düştü;
Gülüyor mısralarda rahmetli Necdet Rüştü.

Hikâyede, romanda eski tad, eski lezzet;
Dünyadan kalemiyle geçmiş Selâmi İzzet.

Şiirden yana O'nu bükemezdi hiçbir el;
İmzası: «Çamdeviren», Faruk Nafiz Çamlıbel.

«Pembe Maşlahlı Kadın» romanıyla bir usta;
Geçti AKBABA'lardan Sermet Muhtar Alus da.

Eski şiiri duydum yaprağı aç aça aç;
Rastladım hece hece Fazıl Ahmet Aykaç'a.

Şiiri istemezdi imza veya bir rumuz;
Kafiye canbazıydı Selâhattin Kutlu'muz.

AKBABA ciltlerinde ününü ana ana;
Sanatçı çizgisiyle varıyoruz Turhan'a.

Yazı yazmak üstada havadan iş, sudan iş;
Uğrarsa bize yazar Naci Sadullah Daniş.

Topluyor ödülleri bu çizgi, bu meleke;
Eski AKBABA'larda geldik Nehar Tüblek'e.

Öyküsünde halk ağzı, esnaf ve mahalleli;
Anlatır İstanbul'u bizlere Adnan Veli.

Bizi sormayı okur da değil razı;
«Üç Duvarlı Dünya» da buldum Rıfat Ilgaz'ı.

Öykülerde güzeller giyindi sen gideli;
AKBABA'ya gel de soy onları Şemsi Belli.

Hem espiri görüşü, hem de çizgisi metin;
Karton filim çizmeye gidiyor Yalçın Çetin.

AKBABA'cı olur da bulunmaz mı soranı?
Yeşilçam'a kaptırdık bizim Bülent Oran'ı.

«Ankara Mektubu» nu yollardı bize sık sık,
Değişik üslûbuyla geçiyor Nimet Arzık.

İmzası adam olmuş, istikbâli çok parlak;
Tiyatroda kendini arar Altan Erbulak.

Karikatür yolunun reklâma çıkar ucu;
Okuruz jenerikte bazan Yaşar Tonguç'u.

Espirisi kuvvetli, fırçası da çok kral;
Katılmıştı dergiye genç yaşta Oğuz Aral.

Sayfalar arasında «Taş Devri» ne bir kıstık;
Bizi tarih öncesi yere götürdü Mıstık.

AKBABA ciltlerinde yaşadım elli yılı;
Ellisinde bir dergi dünyada da sayılı.

Elli yılda dergiden nice kalemler geçti;
Nice çizgiler geçti, nice âlemler geçti...

AKBABA'ya katılır yeni yeni imzalar;
AKBABA hep zirvede, AKBABA hep ün salar.

AKBABA'mız her hafta gene neşe saçacak;
AKBABA'mız bu lızla yüzyıllara uçacak.

Mısra mısra tırmadım ben de Bizim Yokuş'u;
Bu yokuşta tanıdım AKBABA adlı kuşu.

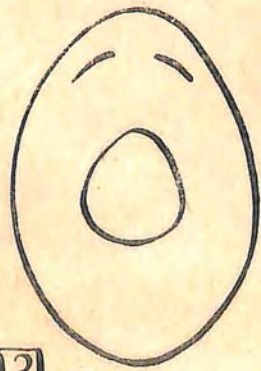
Rüzgâr gibi geçerken AKBABA'mız zamandan,
Bu şiir hâtıradır Mukadder Özakman'dan.

Mukadder ÖZAKMAN

— Yumurta fiyatları 100 kuruşa çıktı. —

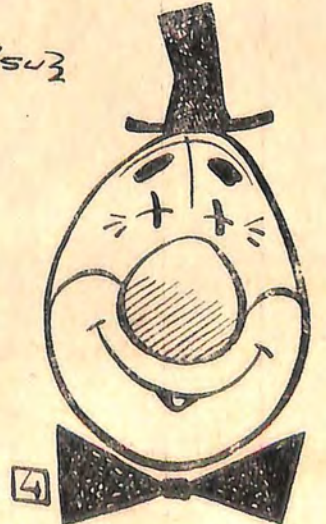
1

2

3

4

Paskalya yumurtası!

— Alt kattaki bakkal, fiyatlarını tanzim ediyor!..

PAZARTESİ :

İkileşti

Yapılan bir istatistiğin sonucu, gazetelere manşet olmuş:

«11 ayda hayat yüzde elli pahalılandı.»

1971 Türkiye'sinde, 11 ayın sultanını da birden ikiye çıkarttık deseneze.

Birincisi, Ramazan...

İkincisi, Zam!

SALI :

İnanıyoruz

Hep «Zam» la yatıp, «Pahalılık» la kalkacak değiliz ya.

İşte size bir müjde: Kahvenin fiyatı ucuzlayacak!

Fakat inanan kim? Bazısı, «Blöftür» diyerek dudak büküyor, bazısı «Oyalamadır» diyor.

Bize sorarsanız, yürekten inanıyoruz bu ucuzluğun gerçekleşeceğine. Şimdiye dek benzer olaylara az tanık olmadık.

Örneğin, bir zamanların en önemli eğlence aracı olan borulu gramofon için de, «Fiyatı düşmez» deniyordu.

Oysa günün birinde umulmadık oranda ucuzlayıverdi; modern pikaplar çıktıktan sonra.

Çanak çömlek ucuzlayıverdi...

Porselen çıktıktan sonra.

Pikap ucuzlayıverdi...

Teyp çıktıktan sonra.

Şimdi de kahve ucuzluyor...

Yerini çaya bırakıp, tadı unutulduktan sonra.

Hani bu gidişle hayat da topyekûn ucuzlayacak. Ucuzlayacak ama, sanırım bu dünyadan biz göçtükten sonra!..

ÇARŞAMBA :

Uygundur

Paşa, kendine yeni bir gözlük bulmak için çırpınadırsun, genel sekreterlik seçimi de yatıştıramadı CHP'deki dalgalanmayı. Sonunda a-çıkladı ki, parti içinde bir-iki değil, tam altı hizip varmış.

Demek altısı da ağız birliği ettiler, partinin durumunu taraftarlara en kestirme yoldan duyurmak için Genel Sekreterliğe KIRIKOĞLU'nu seçtiler.

PERŞEMBE :

Beklemekle bulunsa...

İlgililer, birtakım hesaplardan sonra İstanbul'un 2020 yılında suya kavuşacağını açıklarken, komşu il-den hepimizi kışkındıracak nitelikte bir haber bomba gibi patladı: «Bursa Spor Salonunun temelinden su çıktı!»

Bizim Belediye Başkanının kulakları çınlasın. Hâlâ önünde projeler, şu kadar boru gerekli, bu kadar para gerekli diye düşünüp dursun bakalım.

Nasıl anlatırsınız bu işin boruyla, barajla ilgisi olmadığını?

Sarçane'ye alt geçit yapmak için çalışmalara başlandı, temelinden Bizans'a ait saray kalıntıları çıktı.

Fatih'te apartman yapımına başlandı, temelinden altın çıktı.

Keban'da baraj yapımına başlandı, temelinden paha biçilmez zenginlikte eski eserler çıktı.

— Nasılsın, iyi misin?..

— Ses sanatçıların defterlerine Maliye el koyuyor. —

Diyeceğiz 2020 yılına kadar beklemekle bulunmaz su. Şöyle uzundan bir spor salonuna başlamak galiba en doğrusu.

yükleyerek, dış sahalarda yapacakları maçlara yabancı hakem istemeleri üzerine bir demeç veren Futbol

Federasyonu Başkanı Polat, şu kesin açıklamayı yapıyor:

«Türkiye'ye asla yabancı hakem giremez!»

Hımm... Bu kararın bir nedeni olmalı.

Türkiye'ye yabancı turist girer.

Yabancı uzman girer.

Yabancı para, yabancı dil, yabancı

cı futbolcu girer, fakat yabancı hakem giremez!

Neden? Niçin korkuluyor?

Bizde yeteri kadar kaliteli hakem olmasından mı; stadları çınlatan küfürleri bir yabancı hakemin duymasından mı?

Vedat SAYGEL

CUMA :

Hovardalık dediğin...

Kırkaltı bin lise mezununun açıkta kalmasını, «Görülmemiş beyin hovardalığı» diye adlandırmış gazete.

Eğer «Açık»'ın bir adı da «Hovardalık» olduysa, kırkaltı binlik hovardalıktan ne çıkar?

Sadece Almanya'da açıkta kalmış doksanbeş bin işçimiz var!

CUMARTESİ :

Tehlikede olmayan

Televizyon antenlerinin geleceği tehlikedeymiş.

Peki, niçin?...

Hangi kanaldan yayın yapılacağı şimdilik belli olmadığı için...

Anlayacağımız televizyon var da, düzenli yayını yok.

Anten var da, kanalı yok.

Televizyon sahiplerini iktidare için çıkarılmış moral bozucu bir söylenti diyeceğiz. Ne antenlerin geleceği tehlikede, ne televizyonun kendisi...

İlk adım olarak garantiye alındı vergisi!

PAZAR :

Hepsinden korkulu

Yenik takımların suçu hakeme

Fasulyenin kilosu 10 liraya çıktı. — Gazeteler —

— Bu ne azamet ayol, son günlerde kendini fasulye zannetmeye başladı!..

BİZİM TAZİM-RÖPORTAJ-NECMI ONUR

REFİK ERDURAN

Bilirsiniz ki, her hafta AKBABA' da yazılarını zevkle okuduğunuz, 1928 doğumlu Refik Erduran, çocuklar gibidir çalışma masasında?

Ve bilirsiniz ki, kocaman lâfları mizah yazılarının inceliği içinde ucu sivri sivri iğneler şeklinde, ilgililere ve de yetkililere ve dahi yöneticilere, acımadan batıran Refik Erduran, çalışma masasının başına oturursa,

bildiğimiz cinsten kabak çekirdeği yemeden yazısını yazamaz.

Dostluğumuz biraz «kadim» sayılır Erduran ile. Aynı gazetede çalışmaktan gelen... Daha çok, tatlı, cıvıl cıvıl, hayat dolu iyi insan eşi Leylâ Erduran'dan aktarmalı cinsten bir dostluk bizimkisi. 1956'lara dayanır. AKBABA okurlarına AKBABA' da altesini tanıtmaya yazısının en zorunu, Refik Erduran'la yapacağım röportajın teşkil edeceğini biliyordum... Ama, Tanrı kolaylığı gibi yetiştirdi imdadına sayın Leylâ bacım:

«— O sıkılır, O konuşamaz, O kenden bahsedemez... Sen ne sorarsan bana sor... Refik'i ben anlatayım sana... 16 yıldır beraberim. O'nu benden iyi kim tanır?» dedi de, kurtuldum sıkıntıdan... Ve Refik Erduran'ı, eşi sayın Leylâ Erduran'dan dinleyerek aktarıyorum siz AKBABA okurlarına.

«— Nasıl çalışır?» diye giriştim söyleşimize.

«— Zorla çalışır» diye başladı anlatmaya sayın Leylâ bacı. «Çocuklar gibi. İte kaka masaya oturturum... Çocuklar gibi kesekâğıdı dolusu kabak çekirdeğini koyarım önüne... Hele piyes yazıyorsa, 1 kilo yetmez. Çıtır çıtır hem yer, hem yazar...»

«— Kıyafeti nasıldır çalışırken?»

«— Titizdir... Milim hatâ istemez. Masasının üstü, etraftaki eşyalar düzgün olacak... Kendisi traş olur, temizlenir, giyinir ve ancak ondan sonra oturur masasına.»

«— Müzik falan ister mi?»

«— Evet... Klâsik müzik çalacak mutlaka... Teyp devamlı açıktır. Wagner ve Bethoven'i dinler.»

«— Müsvedde yapar mı?»

«— Yapar. Mutlaka birinci hamur kâğıda temize çeker. Katiyen hatâ kabul etmez. Çok işi olur da bara temize çektiyorsa ve hatâ yaparsa, mühiş kızar... Sonra diğer yazarlar gibi yazılarını okumayı sevmeyiz. Piyeslerinin ilk gecelerine benim zorumla gider... En arkalarında, kimseye görünmeden oturur...»

«— Başka merakları var mıdır?»

«— Evet... Av merakı vardır. Silâhlarını alıp mevsiminde ava çıkar. Sonraaa çok, ama çok iyi bir pilot tur.»

«— Nereden gelmiş bu merak?»

«— Amerika'da iken herkes arabaya ile kızları tavlıyormuş. Refik de pilotluk öğrenip uçakla kız tavlama ya karar vermiş... Halbuki son lerece utangaçtır... Bilirsin, en tanıdığı ile bile rahatlıkla konuşamaz... Bazıları bunu kibir göstermeliği sanırlar. Yanlıştır.»

«— Yemekle ilgisi?»

«— Hiç anlamaz. Önüne ne koyarsan yer. Sadece iyi çay yapar.»

«— Sanatçının veriminde zenginliğin mi yoksa sıkıntının mı etkili olduğuna inanır?»

«— Olayları naklederek cevabımı birlikte çıkaralım bu sorunun. Şöyle ki, Refik, zengin bir ailenin çocuğudur. 27 yaşına kadar insanlara sonsuz inancından paralarını bitirdi... Son derece müsrif bir yaradılışı vardır... Elinde para olunca âdetâ etrafındakilere saçar. Bu devrede çok az eser vermiştir. 27 yaşından sonra başladı kendi kazanmaya... 43 yaşına kadar sadece 30 piyes yazdı. Tercüme, fıkra ayrı... Demek ki sıkıntı, verimi artırıyor...»

«— Tiyatro ve sinema sever mi?»

«— Mesaj getiren sinemayı da tiyatroyu da sevmeyiz.»

«— Giyimle ilgisi?»

«— Hiç yoktur. Hepsini ben yaparım. Terziye ben götürürüm. Kumasını ben alırım. Provasını ben takip ederim... Hani nerde ise ayak kabısını da ben alacağım...»

«— Başka huyları var mıdır?»

«— Borç istemez kimseden. Açlıktan öleceğini bilse istemez.»

«— Siz nasıl tanıştınız?»

«— Beyoğlu muhabiri idim... Hilton'da karşılaştık. Beni kollejden tanıyormuş zaten... İşte o karşılaşmadaaaa, bir alev sardı ikimizi de...»

Cıvıl cıvıl konuşuyor Leylâ bacı... Ve kocasını anlatıyor yürek dolusu sevi ile.

«— İngilizceyi ana dili gibi bildiği için, İngilizce oyunları Hollywood'da büyük ilgi gördü... Müthiş Türk dediler Refik'e...»

Kocasının yüceliğinden mutluluk duyan sesi, tath idi Leylâ bacımın...

MUSTAFA UYKUSUZ

Mim Uykusuz'dur aramızdaki adı. Ve şekerlidir dostluğumuzun tadı... Eskiidir üstelik.

«— En ilginç yanı» diye başladı Uykusuz, «kendi kendime rakip karikatürist oluşumdur... Bir tarihle kendi isimle karikatür çizemiyorum... Korkmaz diye bir isim buldum... Başladım o isimle çiziktirmeye... İyi gidiyor... Üç-beş kazanıp karnımızı doyurmaktayız... Günün birinde dostlardan biri dikildi karşına:

— Uykusuz!...

— Efendim.

dedim. Dostum acır gibi konuştu: — Yahu, dedi, Korkmaz diye biri çıkmış ortaya... Darılma ama, senden iyi çiziyor!...

«— Uykusuz soyadı nereden geliyor Mustafa?» dedim.

Anlatı:

«— Herkesin top oynadığı, oyuncaklarını yataklarına alıp tatlı rüyalar gördüğü yıllarda biz ailece tü. tün kırardık. Geceleri saat 11'de kalkıp, sabah 8'e 9'a kadar çalışır ondan sonra da akşamın 6'sına kadar o tütünüleri istif ederdik. Dinlenmek için 5-6 saat kalırdı bize... Az uyarduk. Babam o nedenle aldı Uykusuz soyadını...»

«— Kısaca biyografi...»

«— Doğum Akhisar... Yıl 1922... Çocukluk yılları tütün işçiliği. Ortaokuldan sonra iki yıl akademi... Bir ara opera sanatçısı olmak için Devlet Konservatuvarına müracaat bile ettim. 500 lira teminat istediler. Vazgeçtim. Veremedim. O zamanlarda 500 lira... Ohoooo... Sonra işte bu yokuş...»

«— Çalışmak için bazı koşullar ve yer, önemli mi senin için?»

«— Hayır. Nerde olsa çalışırım.»

«— İlk karikatür nerde çıktı?»

«— İlkokulda resimden pekzaıf alırdım. Ortakoluda geliştirdim. Bire resim çizme işi... İlk karikatürüm, Çocuk Sesi dergisinde galiba 1937'de yayınlandı... Sonra Yusuf Ziya beyin açtığı yarışmada 3. lük kazandım...»

«— En çok meraklı olduğun şey nedir?»

«— Ayakçı meyhanelerinde şarap içmek... Her cins şarabı bilirim...»

«— Niçin şarap?»

«— Ucuz olduğu için... Şarapla başladım. O yüzden rakıdan nefret ederim.»

«— Çalışırken içer misin?»

«— Katiyen. Sadece bol sigara ve çay içerim...»

«— Yemekle aran nasıl?»

«— Çok açlık çektiğim için yemek ayırmam. Yalnız kalbim için de her türlü yemeği pişiririm.»

«— Seni hangi olay mutlu kılar?»

«— Mutluluğu galiba tanımıyorum. Tek oğlum var. O başarılı olursa her halde mutlulukla tanışacağım...»

«— Korkuların?»

«— Uçağa binemem. Bir kere bindirdiler. İzmir'e gittim. Bir şişe rakı içirtip öyle bindirdiler... Yüksek yerlerden bakamam. Korkarım.»

«— Nelere sinirlenirsin?»

«— Benim için kızılmayacak hiçbir şey yok bu şehirde.»

«— Yarışmalarda dereceler aldın mı?»

«— İç ve dış müsabakalarda 6-7 başarı armağanı kazandım.»

Saatine baktı lâfın burasında. Ve:

«— İşte bu saatlerde başlıyor, küçük bir ayakçı meyhanesinde iki kadeh şarap özlemi... Haydi eyvalah...»

Dedi... Çizgileri gibiydi yürürken bile...

SUAVİ SÜALP

«— Bağırmağlar etrafında ben çalışırken... Lokum veer!... Buraya parti getir!... Okkalı bir yap!... Recep âbi'nin nargilesini yolla usta!... İşte bu ortamda rahat çalışırım ben... Rahat yazarım... Bu nedenle alırım elime daktilomu, giderim kahveye... İnsan yaşadığını hissediyor böyle yerlerde... Sessizlik denilince, uykum geliyor!...»

Suavi Süalp böyle başladı çalışmaya faklini anlatmaya... Ve hemen arkasından ekledi:

«— Elbette her zaman değil bu... Arasıra!...»

Suavi Süalp ile de dostluğumuz oldukça eski... Göztepe yollarında... Otobüs âşinalığı... Sonra, Yokuş'ta kader birliği.

«— Yazı dışında merakların var mı?»

«— Ooooo, iyi kanun çalarım hak... 1950 ile 56 yılları arasında gazinolarda kaldım... İyi de bir kanunum vardı... Sonra filmcilere verdini. Kırdılar...»

«— Başka merakın?»

«— Kalem biriktirmek... Ama, devamlı yürüttükleri için, sayıları daima değişiyor.»

— Bu kadar da gençlere özenilmez ki birader!..

«— Yemeklerle nasılsın?»
«— Her yemeği severim. Et ve balık yemeklerini de iyi pişiririm... Hele solelere diyecek yoktur.»
«— Doğum?»
«— 1926, Üsküdar... Doğduğum gün 23 Nisan... Belki de onun için çocuk ruhluyum...»
«— Bâtıl inançların var mı?»
«— Tamirat yapan bir adamın çıktığı merdiven altından geçemem.»
«— Başka?»
«— Uçağa hiç binmedim. Binmeyeceğim de... Korkuyorum. Ölmekten korkuyorum.»
«— Binmek zorunda kalırsan?»
«— Her halde ölürüm.»
«— Çalışırken müsvedde yapar mısın?»
«— Hayır. Müsveddeyi yazı olarak kabul ediyorum.»
«— Çalışırken ne sıkar seni?»
«— Aile muhitinde olmak... Onla-

rın yeknesak lâflarını dinlemek...»
«— Piyeslerini yazarken oynar mısın?»

«— Evet... Bazan teype oynarcasına okurum. Ondan sonra temize çekirim.»

«— Seni sinirlendiren olaylar?»

«— Bağlama ekibi, bazı bayan şarkıcılarımız... Dünyaya geldiğime pişman olurum onları dinlerken...»

«— Kahve çay tiryakiliği?»

«— Kahve ve sigara mutlaka...»

«— Elbise konusundaki tutumun?»

«— Spor.»

«— Uykun nasıl?»

«— İyidir, ama sert yatağı severim... Yumuşak yataktay uyuyamam.»

«— Mizah yazarı olmasaydın ne olmak isterdin?»

«— Senin gibi... Röportaj yazmak...»

«— Kara kediye bayılırım... Yaz bunu... Sonra, anıı olan her şeyden korkarım. Beni anlamayana küserim. Kolay sinirlenmem... Derili insanlardan, devamlı ölümden söz edenlerden hoşlanmam... Ve en çok çocuk ağlamasından tedirgin olurum... Yaz işte bunları... Tamamdır... Çıktı yazı meydana... Haydi eyvallah...»

NECMI ONUR

YUSUF ZİYA ORTAÇ

1971 - 1972

ARMAĞANI YARIŞMASI

Yarışma dalı: Hiciv.

Ödül: Birinciye, 2000 (İkibin lira)

İkinciye, 1000 (Bin lira)

Üçüncüye, 500 (Beşyüz lira)

Yarışma süresi: 7 Aralık 1971 — 1 Şubat 1972

KONUMUZ :

«Hayat Pahalılığını Yaratınlar»

İşte size son yılların, tazeliğini hiç yitirmeden koruyan konusu.

Pahalılığı yaratan kimlerdir? Sadece partizan politikacılar mı? Şüphesiz hayır. Sorumlusundan, sorumsuzuna; yetkilisinden, yetkisizine; doymak bilmeyeninden, günde bir lokma yemeyeni; ne; tüccarından, esnafına; işçisinden, sanatkârına kadar sanırız bu çorbada hepimizin biraz tuzu var.

Sizce «Hayat Pahalılığını Yaratınlar» kim, ya da kimlerse onu hicvedeceksiniz.

Bilindiği gibi mizahın çok yönlü bir sanat dalıdır hiciv. Kıt'a halinde yapılabilir. Taşlama tarzında olabilir. Hattâ koşma ve şarkıyla dahi istenen kişi, kuruluş, meslek grubu hicvedilebilir. Bu nedenle sınırlamıyoruz. Nasıl dilerse, öyle kaleme alın konuyu.

Esrefvâri kıt'alar mı döktüreceksiniz, Pîr Sultan Abdal'ın potasında mı eriteceksiniz... Yoksa skeçler, monologlar, manzumlar, fıkra ve benzeri yazılarla mı amaca erişeceksiniz, seçimi yarışmaya katılacak olanlara bırakıyoruz.

Eserlerin altına açık isim ve adres yazılması gerektiğini, istenilen sayıda eserle katılmanın mümkün olduğunu önemle hatırlatır, bütün yarışmacılara başarılar dileriz.

Yarışmamızın kuralları :

1 — Zarfların üstüne «Yusuf Ziya Ortaç Armağanı» ibaresi mutlak konmalıdır.

2 — Eserler, daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır.

3 — Yazılar, daktilo ile kâğıdın sadece bir yüzüne yazılmalıdır.

4 — Yarışmacı, dilediği sayıda eserle katılmakta serbesttir.

5 — Yarışma, usta — amatör ayırmaksızın herkese açıktır.

6 — Eserlerin mizah niteliğinde olması, her eserin üç kopya halinde yollanması zorunludur.

7 — Yarışmacıların, eserlerini en geç 1 Şubat 1972 tarihinde elimize geçecek şekilde postalaması, ya da getirip teslim etmesi gerekmektedir.

Bu tarihten sonra toplanacak olan jüri, eserleri inceleyecek, kazanan yarışmacılar 11 Mart 1972'den sonra çıkacak ilk AKBABA'da ilân edilecektir.

ADRESİMİZ : AKBABA Dergisi, Klodfarer Cad. No: 8-10

Divanyolu — İSTANBUL

Hepinize başarılar dileriz değerli okurlar.

— Yazıyooor... Bugün hiçbir şeye zam yapılmadığını yazıyooor!..

— Bu şemsiyeyi hangi hayır sahibi koyduysa Allah razı olsun!..

OTOBÜSE binmek için basamak-taki kalabalığı yarmaya çalışırken:

— Sıkıştığın yerde dirseklerle baba, dirseklerle, diye taktik veriyordu çalıştığım kurumun kahvecisi. Aha böyle yapacaksın, bak...

Tekme dirsek, biçti geçti önündekileri. Açtığı boşluk kapanmadan düştüm peşine. Bilet almak için davranırken tuttu elimi:

— Senden para isteyen oldu mu gardaş? Sok hele onu cebine... Bu akşamlık konuşumuzsun.

Ben, elimi cebimden çıkardım; o, elini cebine sokmadı.

— Ön tarafa yürütelim beyler! diye seslenen biletçinin komutuna uyarak önümüzdeki kalabalığı omuzlarken:

— Bu kırk dakikalık sınavı başarıyla verdin mi, bizim mehleye girme işini yarı yarıya garantiledin sayılır, diyerek oturduğu semtin onbeş gündür tefrika ede ede bitiremediği özelliklerine bir yenisini ekliyordu.

İçime bir korku düştü. Adım atmak için bile kişinin çeşitli sınavlardan geçmesini gerektiren bir semtte, kiralık ev bulup yerleşmenin kimbilir ne güçlükleri vardı. Hani sıkılmasam, pek darda kalmamış olsam:

— Eh bana müsaade, deyip ardıma bakmadan döneceğim ya, evi boşaltmam için verilen süre dolmuş, bizim kahveci ev aradığımı duymuş, torpil tavsiye ile alacak bizi mahallesine. Her çay getiriste kendinden yardım isteyen varmış gibi:

— Düşüneceğiz bir şeyler, diyor. Şunun şurasında yıllardır tanırız birbirimizi. Kışta kıyamette sokak ortasında koyacak değiliz a.

Önceleri, hafif yollu alaylıydım sözlerini. İşime yakın bir yer aradığımdan:

— «Sağol Remzifendi» yle atlatıyordum.

Fakat semtin özelliklerini duydukça, herkesin kolay kolay giremeyeceği tarihî bir değeri olduğunu dinledikçe, tutacağım evi henüz görmeyen sevmeye başladım. Sabah «Günaydın» demeden:

— Evi buldum, deyince dünyalar benim oldu sandım.

— Kirası ne kadar?

— Kirasını nedecen gardaş? Bi dabbikatını yapalım hele... Bakalım mehleye girmeyi başaracak mısın, başaramıyacak mısın? Mehlenin gözü seni tutacak mı, tutmayacak mı? İyi insan olduğuna ev sahibinin akli yatacak mı, yatmayacak mı?

Bizim görüş ve düşüncelerimiz önemli değildi yani. Önemli olan, semte yakışmamdı. Halka kendimi sevdirmemdi. Ev sahibine güven vermemdi.

— Güç iş, dem ştim. En iyisi kısmetimizi başka yerlerde arayalım biz.

Bozuldu Remzifendi:

— Yoo, mızıkçılık yok, dedi. Senin bu kadar reklâmını yapmışsın. Ev bulmuşuz. Ev sahibini kandırmışsın. Mehle halkının rızasını almışsın, tut sen cay! Sonra ne olur benim itibarım? Hem bizim ora var ya?...

Ezberlemiştim.

Ama sevabına bir daha anlattı... Işıklar içindeki otobüsün çekip gitmesiyle, zindan gibi bir karanlığa gömüldük. Buraya kadar iyiydi, güzeldi ya, bundan sonra ne tarafa gidecektik? Eğer Remzifendinin sesini duymasaydım, çoktan kaybolmuş-tum.

Duydum da, seslenmeyi akıl ettim: — Ne taraftasın birader?

Cevap verdi:

— Anafartalar caddesinde yürüyorsun gardaş. Ya sen ne yandasın?

Ben bir su birikintisinin göbeğindedim ama, hemen yakınımda bir cadde vardı demek.

Seslendim:

— İsmi bilmiyorum ki, nerde bulunduğumu söyleyeyim.

16

KAHRAMANLAR SOKAĞI

VEDAT SAYGEL

Biraz daha uzaktan cevap verdi:

— Neden bimliyorsun gardaş? Anafartalar caddesinin yöresinde tam üç dene sokak vardır. Biri, Conk Bayırı... Biri, Sakarya; biri de, Kocatepe... Aha sesleniyorum, sesime gel hele.

Koca gövdesine takılıp yuvarlandığımda, ayakkabılarını çıkarmış, sabah akşam yanından ayırmadığı paketteki lüştik çizmelerini giyiyordu. Beni görünce:

— Aha buluştuk işte, dedi. Böyle bi medeni yerde insan kaybolur mu?

Çamur içindeki paçalarım baktı: — Evi tuttun muydu, ailecek birer de çizme alırsınız kendinize gayri.

— Çizmeyi falan boşver Allahaşkına, dedim. Elektrik yok mudur sizin semtte?

— Var gardaş, diyerek girdi kolu. ma. Olmaz olur mu?... Dumlupınar'ı tırmadık mıydı, başlar ışıklar görünmeye.

— Hiç biriniz akıl edip de, cadde dediğiniz şu keçi yoluna bir kaç lamba dikmedi mi?

Düşünmüşler. Hattâ bazıları tekli bile etmişler ama, Şakir bey:

— Olmaz, demiş.

— Kim bu Şakir bey?

— Gardaşıyla birlikte düşmana teği ilk çeken adamı duymadın demek?

— Belki duymuşumdur ama...

— Hemen oracıkta düşmüş gardaş. Gardaşının şehit olduğu yeri bırakır mı Şakir bey? Tıkır tıkır saymış parasını, almış bu yerleri. Kurmuş sıra sıra evleri. Kalan toprağını da yarı peşin, yarı taksit dağıtmış fakir fukaraya. Ben buralara kiracı geldiğimde, milletvekili olarak Ankara'da bulunuyordum. O sıralar ne otobüsü var, ne yolu buraların. Ne ışığı var, ne suyu... Üstelik tam da seçim yapılacağı sıralar. Muhalifler Şakir beyin partisini göz-

den düşürmek için hücum üstüne hücum tazeliyor! Fırsat bu fırsat, çağırarak gazetecileri mehleye... Dedik Şakir beyin mehesinde halkın durumu bu işte. Bakın bakın yazın.

Resmimizin gazetelerde çıkmasıyla, Şakir beyin haber salması bir oldu: «Aman şimdilik susun» diyor. «Hele seçimler yapılsın, kazandığı mız anlaşılsın, ilk iş olarak mehlemizi, turizm cenneti yapacağım!»

Koca Şakir bey bu... Yapar mı yapar. Tuttuk çenemizi, verdik reyimizi, silme kazandı Şakir beyin partis. Kahveci Ömer diye biri vardı:

— Şakir beyin keyfini beklemekle sefaleti yenemeyiz, diyerek çekti milleti kendi tarafına.

İş düştü başa... Göz yumsak, mehlede ikilik çıkacak! «Aman eylenmeyin, tez gelin» diyerek bi telgraf dayandık Ankara'ya. Üç gün diyende geldi. Dedik, durum böyleyken böyle...

Topladı hepimizi başına, turistik güzel bi nutuk çekti:

— Tarihi kaybolmuş ülkelere turist adım atmıyor arkadaşlar, dedi. Turistin girdiği yere paranın girdi-

ği, artık bugün bilinen bir gerçektir, dedi. Demek oluyor ki tarihi kalıntı turist getirir, turist para getirir, para refah getirir. Öyleyse bu tarihi yerleri turistik bölge tanıtmayı amaç edinmeliyiz. Bu cümleden olarak üstünde bulunduğumuz şu caddeye, partimin bir hediyesi olarak, «Anafartalar» adını veriyoruz.

Gitti. Bizi aldı yeni bi düşünce: Caddenin adı vardı ama kendi yoktu. Kışın yağmurunda karında yarı belimize kadar gene çamura giriyoruz. Saldık haberi, cevabı geldi:

«Kahraman şehitlerimizin torunları olarak, iki kürek çamurla başede-memenin utancını duymayacak mısınız?» diye soruyordu Şakir bey.

Cevap bile veremedik utançtan. Sakarya'da kalan Sırrı Çavuşu bilirsiz?

Baktım, bana soruyor. Çamurdan ağırlaşan pabuçlarımı sürürken cevap verdim:

— İstanbul'dan olsaydı belki tanırdım ama, Sakarya'da kimsemiz yok ki...

— Ülen sen tarihi hiç bilmiyorsun! diyerek çıktı kolumdan.

Utançla mırıldandım:

— Valla okudum ama, bu isimlerden tarih kitapları bahsediyor mu bilmem ki...

— Yazması şart mı gardaş? diyerek cezalandırıcısına bataklık yavrusu bir çukura iteledi. Biz kitap mı okuduk ki biliyoruz?

Çamurda kalan pabucumu ararken yalvardım:

— Yürümeye daha elverişli bir yere çıksak...

Körlemesine bir rampaya tırmanırken Remzifendinin:

— Yoksa onu da mı duymadın? diyen sorusuyla kendimi toparladım:

— Neyi?...

— Şakir beyin nikâhında şahitlik yapan adamı?...

Yahu Şakir beyi tanımıyorum ki, şahitini tanıyayım diyeceğim, Remzifendinin sesi beni gecenin karanlığından daha fazla korkutuyor.

— Duymaz olur muyum? diye fıslıdım, şey kahramanlarından...

Durdu Remzifendi, durdum. Öfkeden burnundan soluyordu:

— Dostluk başka, dost uğruna kendini ateşe atmak başka, dedi. Biz seni överken, okumuş adam dedik. Tarihi su gibi biliyor dedik. Şakir beyin hayranı dedik. Allah bilir sen babanın adını bile doğru dürüst bilmiyorsun.

Mırıldandım:

— Haklısın.

— Seni mehleye sokup, iki gün sonra milleti kendime düşman edeceğime, sen kendine başka bir yerden ev bul gardaş. Semtte ilk fırını açan adama «Şey kahramanı» diyen bi kimseye ben kefil olamam!

Öyle bir rahatlayış rahatladım ki, karanlığın korkusunu falan unuttum.

Sordu:

— Dönüş yolunu biliyor musun? — Bulurum, dedim.

Çevirdi yüzümü geldiğimiz yöne:

— Yürü, dedi. Nasıl olsa bi cadde, bi sokak bulursun. Anafartalar caddesine çıktın mı, üç sokak çıkacak karşına. Birincisi...

Çamura dalmıştım bile. Kahramanlar semtinde adını tarihten almış sokak mı bulunmazdı? Dana doğrusu sokak bulunmazdı ama çamur birikintilerine isim mi konmazdı?

Ertesi gün işe gelmedi Remzifendi. Daha sonraki gün baktım, ağzı kulaklarında...

Meğer beni yarı yoldan çevirdiği akşam gitmiş ki, ne görsün? Şakir bey kendisini beklemiyor mu?

Bıraktı çayımı, tarihi su gibi bilmenin verdiği üstünlük duygusuyla:

— Bi sokak adı daha kondu, dedi. Bizim oraları gitsen tanımazsın şimdiki.

Vedat SAYGEL

— Turizm gelirlerinde artış var. —

HER HAFTA BİR OLAY

Anlat birader
nasıl oldu şu
olay?

Daireye geç kalmış, koşuyordum..
Köpek te beni kendinden kaçıyor
Sandı galiba düştü peşime!
Köpek küçük, korkusu büyük
Kuduz olma korkusu!

imdaaat

imdaaat

Nihayet
bir ağaç
ımdadıma
yetiştii.

Yaşasın
Kurtuldum

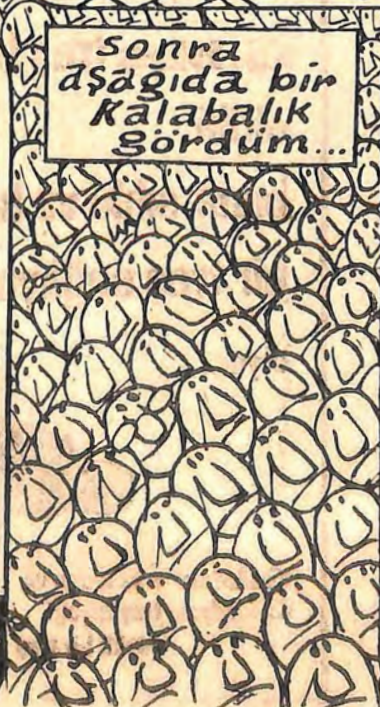
ve nihayet
köpek te
yetiştir
Paçama
yapıştı!

Bırak
lan
hoşt!

sonra
aşağıda bir
kalabalık
gördüm...

deliye
bak!

Ne ortalarda
köpek...
Ne ayakta
Pantolon
gördüm!.. ve
« Ağaçta bir
deli var » diye
beni posta
ettiler!..

KARPUZ

Galata Köprüsü üzerinde oldukça şişman bir adam; bir elinde mendil, diğer elinde irice bir karpuz, yorgunluktan bitkin bir halde önümde yürüyordu. Yanımdan hızla geçen bir çocuk adamcağıza çarptığı gibi elindeki karpuzu yere düşürdü. A. dam evvelâ bir sinir halesi ile çocuğun kolunu yakaladı ve karpuzun halini gösterdi. Sonra yine âni ve umulmadık bir hareketle çocuğun başını okşayıp gülümsedi. Zira karpuz kabak çıkmıştı...

Zeki KUL

508 Sok. No: 5/A
Şirinyer/İZMİR

BALAYI

Bir karı ile koca balayı seyahatine çıkmışlardı. Oldukça yüksek bir yere tırmanırken kadın kocasına:

— Ah sevgilim, dedi, bu ökçelerle sarp yerlere çıkmak o kadar yorucu ki... Yukarı çıkabilmem için bir eşek bulamaz mısın?..

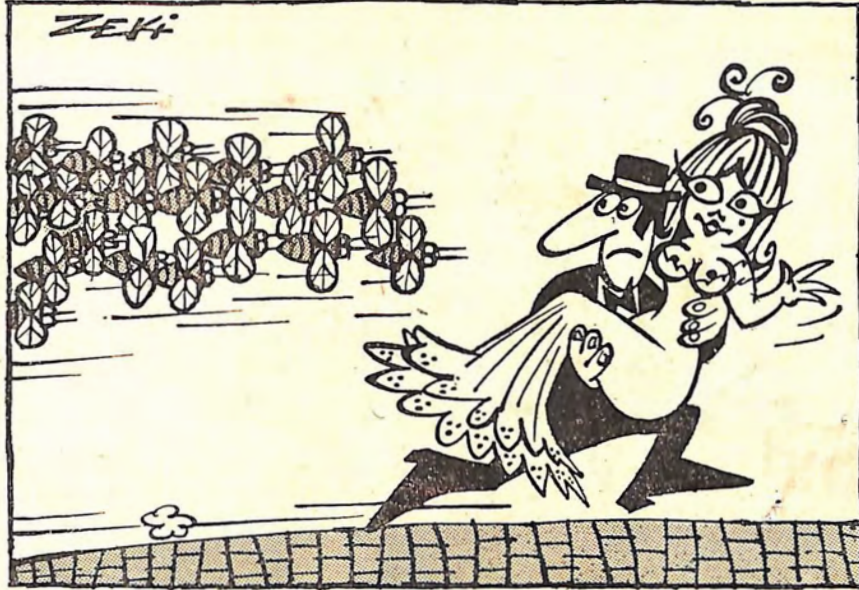
Adam hayran ve dalgın cevap verdi:

— Bana dayan sevgilim, bana dayan!...

Zerrin APAYDIN

Mestanzâde mahallesi, 378
sokak No: 36 ADANA

SİZİN İÇİN

— Annem, balayımızı Hilton'da geçirmemizi istiyordu. Hilton'a doğru kaç... O salıverdi bu arıları!..

BİR ALLAHIN KULU YOK MU?

Kasabada bir sinema açılınca köylüler birer ikişer sinemaya gitmeye başladılar. Ben de dedemi götürmek istedim. Önce «Günahtır» diye diretti. Sonra komşular bütün gün kahvede, gördükleri filmleri anlatınca dayanmadı razı oldu.

Film bir macera filmiy-

di. Bir sahnesinde on kişilik bir haydut grubu, baş aktörü sıkıştırmış kıyasıya dövüyordu. Dedem bu sahneyi seyrederken bir iki çevresine bakındı ilkin. Sonra kimsede bir kıpırdanma görmeyince benî dürtüklendi.

— N'oldu? diye sordum.
— Kalk, dedi öfkeyle.

Kalk bu aşifte yatağından, gidelim!

— Niye?...
— Niye mi? Baksana on kişi bir adamı sıkıştırmış dayaktan öldürüyor da bir Allahın kulu çıkıp şunları ayırayım demiyor.

Ergün SARI
Selçuk Sultan Camii Sokak No: 4 Aksaray/İST.

HARAÇ

Arkadaşım Ahmet, Teknik Üniversiteyi yüksek puanla kazanıp ilk seneyi de başarıyla bitirince Trabzon'da olan babasına durumu bir mektupla kısaca bildirdi:

«Babacığım; bu seneyi çok iyi bir derecede bitirdim. Siz bana biraz para gönderin de, önümüzdeki yılın harcını yatırıp memlekete geleyim.»

Bunu okuyan babası, harcın ne olduğunu bilmediğinden haraç zannederek hemen oğluna bir mektup yazdı:

«Oğlum Ahmet, baban bu yaşa geldi daha kimseye haraç virmedi. Sen orada haraçla sınıf geçiy-sin, ula yazuk sağa, tuh sağa.»

Zargül KARATAŞ
Eski Su Depo Altı No: 385
Seyranbağları/ANKARA

MERHUM!

Nüktedan bir arkadaşım olan Emin'le acıklı bir Türk filmine gitmiştik.

Filmin sonunda baş aktör Yılmaz Güney rol icabı ölmüştü. Herkes filmin son yazmasını beklediği bir sırada Emin ayağa kalktı, gür bir sesle:

«— Cemaat, merhumu nasıl tanırsmız?!»

Deyince seyirciler bütün üzüntülerini unuttular.

Mehmet CAN
Mahmutlar Köyü Öğ.
Demirci/MANİSA

alışverişte
PARA
yerine
İMZANIZI
kullanın

GARANTİLİ ÇEKLER Türk Ticaret Bankasının garantisidir.

GARANTİLİ ÇEKLER Türk Ticaret Bankası şubelerinden temin edilebilir.

GARANTİLİ ÇEKLER yapılacak her türlü ödemede, üzerlerindeki limitler dahilinde tanzim edildiği takdirde, nakit para yerine kullanılabilir.

TÜRK TİCARET BANKASI

Metin:

"Gibbs traş kremi ve
Gibbs traş bıçağı
ekibi

bana sıhhi ve kolay
bir traş sağlıyor..

diyor,...

Gibbs traş kremi ve
Gibbs traş bıçağı
zevкли bir traş sağlar

GRAFİKA 91 713

(Reklâmçılık : 2221 — 200)

(Reklâm Moran : 1286 — 201)

HER HAFTA BİR OLAY

Anlat birader nasıl oldu şu olay?

Daireye geç kalmış, koşuyordum.. Köpek te beni kendinden kaçıyor Sandı galiba düştü peşime! Köpek küçük, korkusu büyük Kuduz olma korkusu!

İmdaaaat

İmdaaaat

Nihayet bir ağaç imdadıma yetişti.

Yaşasın Kurtuldum

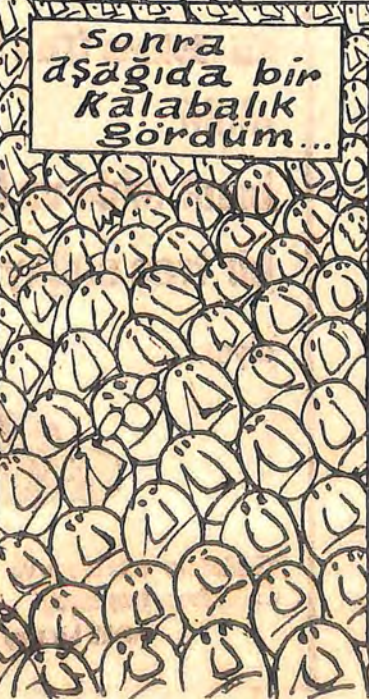
ve nihayet köpek te yetişip Paçama Yaptı!

Bırak lan hoş!

sonra aşağıda bir kalabalık gördüm...

deliye bak!

Ne ortalarda Köpek... Ne ayağımda Pantolon gördüm!.. ve « Ağaçta bir deli var» diye beni posta ettiler!..

KELİMELERİN parlaklığına bakın... İkisi de dilimize ecnebiceden bahlıkla dal-mış kelimelerdir... Oto galerileri, otomo-bil alım satım yerleridir. Buralarda nerden peyda olduğu belli olmayan, parası bol, bilgisi ve kültürü kut kimseler iş tutarlar... Kendi lerine göre lisanları vardır... Kâh gümrük yo-luyla, kâh fantiritonlu numaralarla ucuza ve kelepir araba düşürüp üstüne fiyakalı bir bo-ya çekerek neşeli paralar kazanırlar...

Arkadaşlarımdan Necati geçenlerde sene-lerdir dışından turnağından arttırıp biriktir-diği parayla bir araba almaya kalktı, bakın bu oto galerilerden birinde başına ne numa-ralar geldi... En iyisi, hikâyeyi Necati anlat-sın, biz de üzüntü ve şaşkınlık içinde dinle-yelim... Buyrun Necati bey, söz sizin:

Efendim, ben bekâr ve orta halli bir me-murum... Evlenmedim... Neden diye sorma-yın. O beni alâkadar eder... Geçenlerde de emekli oldum... Allah razı olsun, devlet, eli-me yirminbeş senelik emeğimin ve hizmetimin karşılığı otuzbin (Yazı ile) lira ikramiye ver-di. Eh, benim de kıyıda köşede birazcık pa-ram vardı. Bir araba alayım dedim... Bir za-man eşin dostun, «Araba alacak da ne yap-a-caksın?... Baksana trafiğin durumuna... Pes-til gibi ezerler seni... Parça çok pahalı... Ya-yalıktan iyisi var mı?... Bin otobüse hem ne-şeni bul, hem de ucuza git... Biz sanki ara-baya mı biniyoruz?» gibi lâflarını dinleyip, bir zaman da gazetelerdeki satılık vasıtalar sütununu dikiz ettikten sonra şu ilân bana câzip geldi:

«Her marka araba — Tediyeatta kolaylık... Oto Galeride...»

Telefonu açıp yerini sordum... Nezeleli bir ses:

«— Buyrun beyefendi... İstedığınız tipte araba bizde mevcuttur... Para kolay... Maksat samimiyet» gibi lâflar etti...

Ben de atladığım gibi Oto Galerî'ye git-tim... İyi ki gitmişim... Pırıl pırıl bir yazıha-ne... İçerde çamur rengi elbiseli şişman bir adamla, ördek yeşili kostümlü biri lâhmacun atıştırıyorlar... Köşede büyük bir gaz soba-sı... Sobanın yanında bir köpek uyukluyor... Duvarlarda çeşitli araba resimleri... Maroken koltuklar... Leylak rengi bir gramofon, par-don, telefon... Kısacası çok adamakıllı itimat telkin eden bir iş yazıhanesi... Ben içeriye girince şişman adamla ördek yeşili giyimli herif dönüp baktılar... Ben:

«— Şey, demin araba için telefon etmiş-tim... Bendeniz Necati Aldanmazoğlu...» diye-rekten kendimi tanıttım...

Şişman olanı derhal son lâhmacun parça-sını ağzına tıktı. Masanın gözünden aldığı bir lastik ilânına ağzını sildi... Kaba, fakat İstanbul'da hava kazanmış bir şive ile:

«— Haaa... Buyrun beyefendi... Sefalar geldiniz... Ne içersiniz?... Heeey, Hüseyin be-ye bir çay getir!...» diye birtakım lâflar sal-ladı...

Oturdum:

«— Efendim... Şöyle keseme uygun...»

«— Tabii, ne model isterseniz... Kaç kâ-ğıda kadar bir araba meselâ?...»

«— Ne kâğıdı?»

«— Yâni kaç bin liraya kadar dedim... E-limizde yetmişüç bir Mercedes var... Sahibi biraz önce öldü... Araba ikibinde... Plâka ye-ni takıldı... Tis yok...»

«— Ben o kadar...»

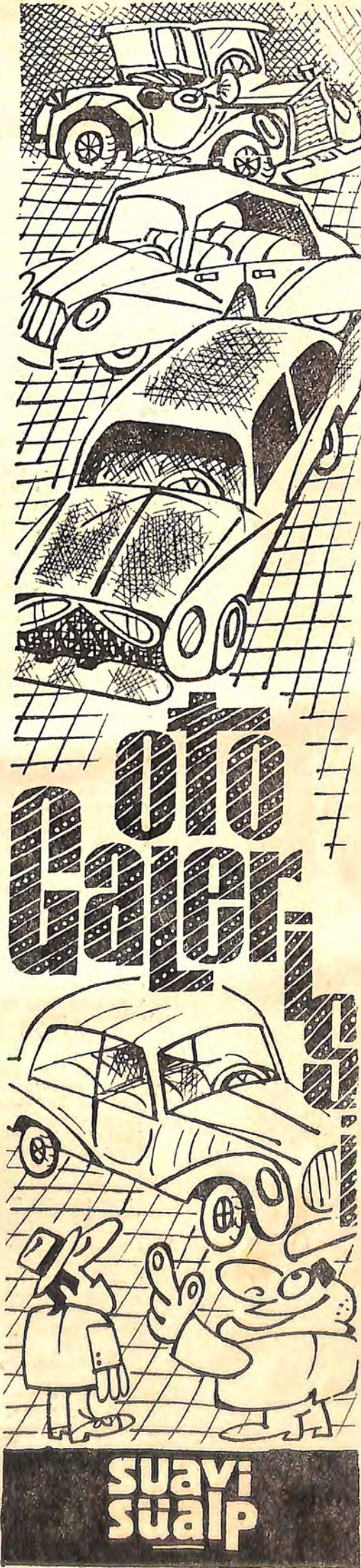
«— Anladım... O halde bir Tanus'um var. Şeker gibi... Al anahtarı, bas gaza...»

«— Ben daha ziyade, şöyle ufak bir şey .. Meselâ...»

«— Anladım, siz vosvos istiyorsunuz...»

«— Vosvos ne?»

«— Volkusvagen... Çok talihsisiniz... Biraz önce telefon ettiler... Elimde bir yetmiş var... Tertemiz araba... Sahibi Sefir... Size yüzbine yaparız...»

«— O kadar veremem... Ancak ellibin li-ram var...»

«— O halde tek kapılı bir Opel'im var... Araba değil şurup...»

«— Ne şurubu?»

«— Ahududu... Ön takım, şanzıman, deb-riyaj yeni değişmiş... Motor şarkı söylüyor...»

«— Radyosuz da olur...»

«— Radyo koydururuz... Hüseyiin... Be-ye git bir radyo sök getir... Peju'nunkini O-pel'e tak...»

«— Şimdi ben...»

«— Beyim siz karışmayın... Bu Opel'i kimsede bulamazsınız... Bir kere uzun yo-la çıkmamış... Koltuklar orijinal... Sonra bütün lastikler dubleks...»

«— Kaç paraya olacak?...»

«— Size altmışikiye olur...»

«— Ben ellibinlik bir araba istiyorum de-dimdi zannedersen...»

«— Onbin lira daha bastırın, bu işi biti-relim... Hüseyiin... Muameleciiyi çağır...»

«— Geldi ağbi...»

«— Fakat, arabayı bir kere...»

«— Hüseyiin... Atla beyle arabaya, bir do-laşın... Çekişini görsün... Valla billâ Şişhane-yi dörtle çıkıyor... Araba değil jet...»

Neyse fazla konuşmadan arabaya bindik. Hüseyin direksiyona geçti... Hızlı iki manev-ra yaptı... Aksaray'dan kaptırıp, Eminönü, Sa-raçhane yapıp gene Galerî'ye geldik... Allah için araba pırıl pırıldı. Hoşuma gitmişti... Yolda Hüseyin hem radyoyu hem de kalori-feri açmıştı... Düşündüm; altmışiki bin çok, elliye bu işi kapatırsam... Fikrimi söylemeden adının Hamdi olduğunu öğrendiğim komis-yoncu konuştu:

«— Nasıl araba?... Kuş değil mi?... He-men notere gidelim... Bu iş bitsin...»

«— Fakat ben altmışiki bin veremem... El-liye olursa...»

«— İki sene tık etmez beyim... Araba alı-yorsun, gaz tenekesi değil...»

«— Benim bütçem...»

«— Bak sana kısmetmiş, beyler demin gel-diler... Satıldı dedim... Hüseyiin... Al şu kâ-ğıtları, koştur Trafiğe... Bu işi bitirelim...»

«— Ben ellibinden...»

«— Paranın lâfı mı olur... Onikibini bono-ya bağlarız... Beş bin de alım satımı var...»

«— Alıyoruz ya...»

«— Vergisi... Biz almıyoruz, hükümet alı-yor... Bu vergi çıktı, ayda bir araba bile sa-tamıyoruz... Hüseyiin... Mercedes'in temiz kâğıdını çıkartın... Avni ağbiye de söyleyin cumartesiye rakı bizden... Hadi çabuk... Bey-efendi, verin arkadaş'a bir bin lira...»

«— Ne için?»

«— Bizim işler çabuk bitsin diye... Haa, ehliyetiniz var mı?...»

«— Kaybettim...»

«— Hüseyiin... Abbas'ı çağır...»

Esmer biri geldi, oturdu:

«— Geldim, buyur Hamdi ağbi...»

«— Bey, ehliyetini kaybetmiş...»

«— Yenisini alalım ağbi...»

«— Verin arkadaş'a bin lira daha...»

«— Neden?»

«— Yeni ehliyet için... On gün sonra gidin, ehliyetiniz hazır...»

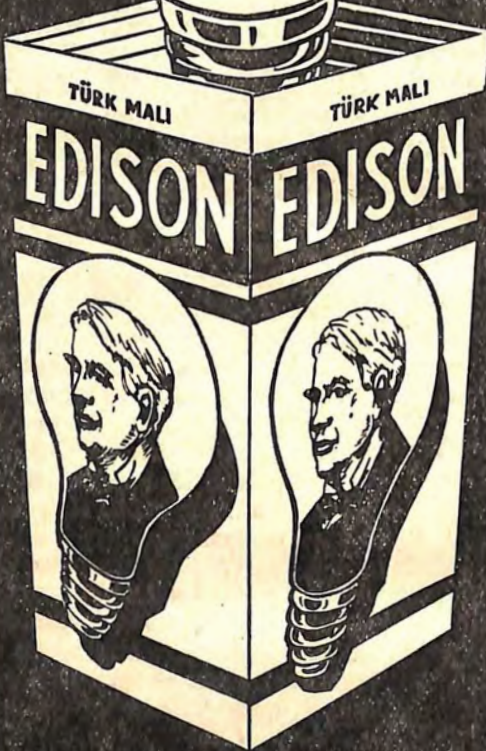
«— Fakat...»

«— Burası Galerî Büro beyim... Bizim iş-ler tirik tirak... Kaldırırma çıksan ehliyet ce-binde... Hüseyiin, gittin mi?... Gitmedinse, Peju'nun alım satımını da yatır...»

İşte böylece o gün akşama kadar araba bizim oldu... On gün sonra da ehliyetimi al-dım... Nasıl mı?... Orasını karıştırmayın... Şimdi hastanedeyim... Neden mi?... Çünkü ye-ni ehliyeti alır almaz bizim altmışbinlik Opel'e atladım... Daha yüz adım gitmiştim ki, bir-den araba yokuş ağaşı... Canım ne anlatırı-yorsunuz?... Zaten fazla konuşunca ateşim çı-kiyor... Doktor fazla konuşmamı da menetti...

EDISON

**EDISON'DAN
BU YANA
AMPULDE
TEK
MARKA**

BOL IŞIK • AZ SARFIYAT

(Ajans Tek : 71/157 — 195)

(Ajans Tek : 71/158 — 196)

(Ajans Tek : 71/158 — 196)

ŞEKERİ ORTA

MUZAFFER İZGÜ

— 50 —

— Gözün aydın Fidan bacı, oğlun da geldi, dediler.

— Ne, dedi kadın, ne!...

Koşarak girdi içeriye:

— Aboov, dedi, Rifat'ım da gelmiş, Rifat'ım da... Anası gurban olmuş guzusuna... Ne lan, ağlıyon mu? N'oldu?

— Heç, dedi nine, avradı kaçmış, bi de gunnadığını bırakmış Rifat'a, öylecene kaçmış, şindi avradın arkasından ağlıyor...

Fidan, kızının kucığına baktı. İlk anda, çocukları tanıyamadı. Dilber'e:

— Hangisi? dedi.

— Şu, dedi Dilber.

Fidan, çocuğu kucığına aldı, öptü sevdi...

Ârif onbaşı, içeriye girince, iki kez hoşgeldin dedi. Bunlardan biri oğlunaydı, biri de kızına. Ama bu hoşgeldinleri öyle söylemişti ki, sanki evine şöyle geçerken bir uğrayan misafire söyler gibi... Fidan, Rifat'ın çocuğunu Ârif onbaşının kucığına verdiğinde de, Ârif onbaşı çocuğa şöyle bir sırtmış:

— Böyür geder, pış pış pış, de mişti...

Sonra, kızının çocuğunu aldı kucığına. Ona da şöyle bir sırttı, bir iki pış pış dedi, aynı şeyleri söyledi:

— Böyür geder!...

Rifat, babası geldikten sonra ağıtına son verdi. Babasının önünde ağlamak istemiyordu. Dilber de bakamıyordu babasının yüzüne. Oysa ki, babası da onlardan tarafa bakmıyordu. Sanki, bir öğle vaktiydi, ailenin bireyleri öğle yemeği için bir araya gelmişler, biraz sonra yemek yiyeceklerdi...

— Ben gidiyim, dedi...

— Nerye bire herif, dedi karısı. Otur çocuklarınla bir yemek ye, patron izin verdi nasıl olsa...

Hiç cevap vermedi Ârif onbaşı... Belini direğe vererek bir sigara yaktı. Fidan, duru suya dövme attı bir çanak, biraz sonra dövmelerin her biri nohut kadar oldular. Üzerinden biraz yağ gezdirdi, yanına da bir soğan salatası yaptı:

— Haydin çocuklar, dedi, yiyin, garnınızı doyurun!...

O gece onbuçuk sularında, dışardan bir ses duydular:

— Ârif, lan Ârif onbaşı, neredesin lan? diyordu ses.

— Hele ki, dedi Fidan, bu da kim?

Ârif onbaşı sesi tanıdı:

— Vallaha Hayri ağa, dedi.

Pencereyi açtı:

— Hayri ağa, sen misin? dedi.

— Heye, gel hele gel!...

Ârif onbaşı, pantolonunu geçirdi ayağına, şapkasını çividen aldı, dışarı çıktı. Kel Hayri'nin elinde bir çuval vardı:

— Tut hele tut, dedi. Tut da yö-rü...

Yürümeye başladılar...

— Baba oldum ha, dedi... Bugün akşam üzeri doğurdu Mübeccel... Oğlum oğlum...

Ârif onbaşı titremeye başladı:

«Yoksa, dedi, çocuğu gucığıma mı verecek, al bu benden deel, senden» diye...

— Hayırlı olsun, dedi...

— Lan bu yaştan sona be... Vallaha efendi, Allahın işine heç akıl sır ermez. Verme verme, dut, tam yirmi sene sona ver... Hey gidi gurban olduğumun Allahı... Yak hele yak bu caradan...

Birer sigara yaktılar...

— Biliyon mu efendi, bu çocuk çok gudümlü (hayırlı, uğurlu) gelecek bana ha. Neden dersin, dün gece tamam, gördüm... Şindi nerye gidiyoruk biliyon mu, dosdoğru köprüye... Benim kaç sene evvel yarım bıraktığım işi tamamlıyacağız. Biliyorum vallaha efendi, o Daşköprü'nün goca ayağının altında, bi gocaman küp var, amma küp bildiğin küpler. den deel, üsdü de gapalı küp... Bizans gävuru, içine doldurmuş altını, köprü yıkılırsa tamir etsinler diye... Yörü hele yörü...

Köprü'nün başına geldiler... Nehirde su azdı... Ayakkabılarını da, çamaşırlarını da çıkarak çuvalın içine koydular... Gecenin karanlığında köprü'nün kocaman ayağının yanına vardılar...

— İşde, dedi Kel Hayri, işde şu daşlar... Şunları bir bir suya yuvarladık mı, tamam... Çıkar hele ordan keskiyen gazmayı... Lan biliyorum be, Allahı bir bilir gibi biliyorum, bunun içinde o goca küp... Sen şindi daşın şu tarafından başla yontmaya, ben de bu tarafından... Bu gece ne kadar yapabilirsek kâr, gerisine yarına devam... Bakmışsın bu gece çıkmış küp. Heç belli olmaz bu işler, bakan ki şu daşın hemen altındadır...

Sonra, kafasını kaldırıp köprü'nün üstüne baktı:

— Lan be, dedi, bi ayağı olmadı-ğınan goca köprü çökmez ya... Hem çökse bile tamir parası içinde... Vur hele vur gazmayı, hızlı hızlı vur!...

Ârif, taş aralıklarına kazmayı hızlı hızlı yapıtırdı.

Kel Hayri:

— Yok o gadar da deel, dedi. Duyan muyan olur, hele içlerinde Di-yarbekir'li, Elâziz'li polis olursa yandık... Şöyle vur, yan yan vur... Lan efendi, benim oğlanın şansına be...

Ârif onbaşı da ellerini havaya kaldırdı:

— Benim torunların şansına be!... Gül Allahım, bi kere de bu fakire gül!... dedi.

— SON —

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer Caddesi.

No. 8 - 10, Daire: 3. İstanbul

Telefon: 22 18 11

İLAN FİATİ : Kapak içi, santimi 25 lira, iç sayfalar 40 liradır.

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

Tahsil bursu ikramiyesi
ile yavrunuzun geleceğini
şimdiden garantileyen

TÜRKİYE

VAKIFLAR BANKASI'NDA

Açtıracığınız bir

hesap, unutmayınız ki
çocuklarınızın
istikbaline
açılacak
en büyük
şans
kapısıdır.

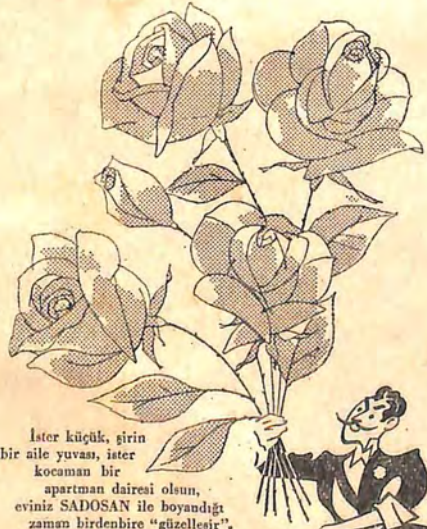
**OMUR BOYUNCA AYLIK GELİR
HERKESİN İSTİKBALİNİN GARANTİSİDİR.**

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI.

mini MASKOT
Sex TELEVİZYON
22 ADET RENKLİ
SEX FOTOĞRAFLI FİLMİ İLE
15.- TL. ÖDEMELİ isteyiniz
P.K. 4 Haznedar B.Evler - İST.

(İlançılık : 5597 — 198)

Boya değil... sihirbaz

İster küçük, girin
bir aile yuvası, ister
kocaman bir
apartman dairesi olsun,
eviniz SADOSAN ile boyandığı
zaman birdenbire "güzelleşir".
SADOSAN bir sihirbazdır...
SADOSAN evinizin "gençlik
ağzı" dır. Harici tesirlere
dayanıklı yeşane plastik boya
olan SADOSAN çabuk kurur...
kolay yıkanır... solmaz, bozulmaz.
SADOSAN'sız bina olmaz.

SADOSAN bir DYO mamulüdür

dyo boya, vernik ve reçine fabrikaları (İzmir)

MİLLETLER GÜLÜ YOR

Fakat...

Telefon çaldı, delikanlı açtı.
Bir genç kız sesi:

— Charles sevgilim, diyordu,
bugün öğleden sonra boşum. Sa-
na gelebilir miyim?

— Elbette sevgilim, diye cevap
verdi delikanlı. Kimsin?...

Otobüste...

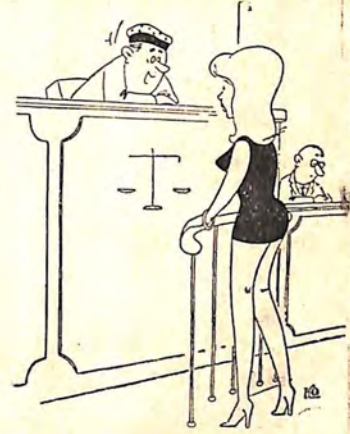
Hippi, yolculardan birine ba-
ğırdı:

— Bastığınız yere bakamaz mı-
sınız? Saçlarımın üstünde yürü-
yorsunuz!

Bilmece

— Bir kemanla kemanist ara-
sında ne fark vardır?

— Biri, diğerinden çabuk ya-
nar.

— Hadi kızım, sana nasıl teca-
vüz edildiğini en ince noktasına
kadar anlat!..

Nedenmiş?

Uşağın kapıyı vurmada içeri girmesine çok sinirlenen ma-
dam:

— Habersiz girmenin büyük bir saygısızlık olduğunu ne za-
man öğreneceksiniz?... diye çıkışırken, uşak sözünü kesip:

— Öbür dilerim madam, dedi. Her zaman anahtar deliğinden
bakar, sonra girerdim. Fakat anahtar deliği kapalı olduğundan,
içerisini göremedim de...

Sevgi alâmeti

Tamınmış otellerden birinin sa-
lonunda biri genç, diğeri yaşlı
iki kadın oturuyordu. Biri elin-
deki zarftan bir kâğıt çıkarta-
rak, yanındaki yaşlı kadına gös-
terdi:

— Kocamdan, sıhhati çok iyiy-
miş, beni çılgınca seviyormuş ve
işleri de yolundaymış dedi.

Beriki hayretle:

— Peki amma, diye sordu, bu
kadar çok şeyi, minicik bir kâğı-
dın üzerine nasıl sığdırmış?

Genç kadın:

— Canım, dedi, bunda şaşacak
ne var, baksana gönderdiği 5000
dolarlık bir çek!

— Aaa, bunların gideceği yok
ayol... Gece yarısı oldu, hâlâ o-
turuyorlar!..

Üzülmeyin...

Genç kadın bir süre annesinde kalmıştı. Dönüşte kapıcıyı sor-
guya çekerek, yokluğunda kocasının yaramazlık yapıp yapmadı-
ğını öğrenmek istedi.

— Önemli bir şey olmadı, dedi kapıcı. Bir kaç kere kadın ge-
tirdi ama...

— Ne!

— İnanın hepsi de birbirinden çirkin şeylerdi.

Kadın, memnun, yeniden sordu:

— Bir erkeği kendilerine bağlayacak güzellikte değillerdi öy-
le mi?

— Yok canım, ne gezer? Çirkin yüzlü, şişko şişko şeylerdi. Sı-
zin gibi!...

İnsaf doktor!

Son günlerde kendinde
birtakım fevkalâdelikler
gören adam, doktora gitti.

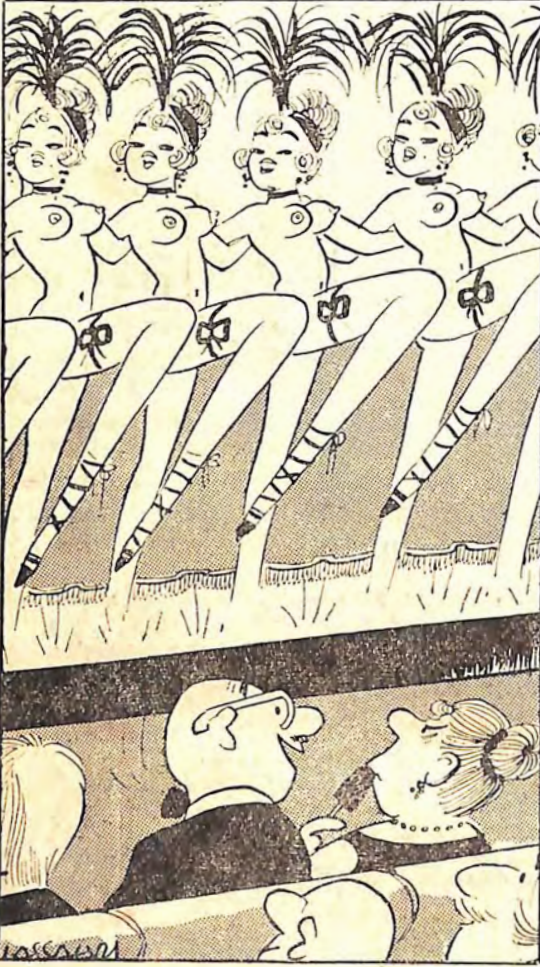
— İçkiyi kesinlikle bı-
rakmanız gerekiyor, dedi
doktor. Canınız içmek is-
tedikçe bir portakal yiye-
niz.

Bilmesizce bağardı a-
dam:

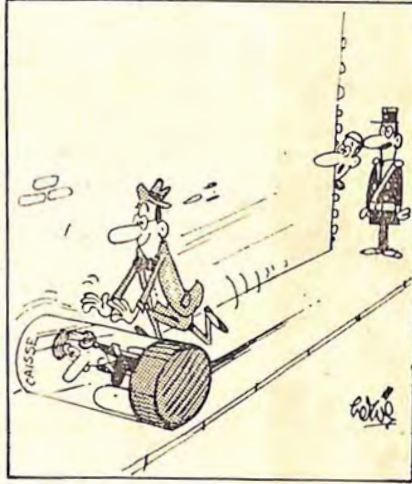
— Çocuk musunuz dok-
tor! Günde otuz portakal
nasıl yenir?..

— Vay canına, tam altı kadın... Üs-
telik yapacak başka işleri de yok!..

Dünya Karikatürleri

-HİÇ OLMAZSA DONDUR -
MASINI BEĞENE BİLÜİN BU -
RANIN!..

-TUTUUN... KASAYI
KAĞIRIYOOOR!..

-NİÇİN GELDİĞİNİZİ APAÇIK SÖY -
LEMENİZ HOŞUMA GİTTİ DOĞRUSU!

-OH SEVGİLİM..

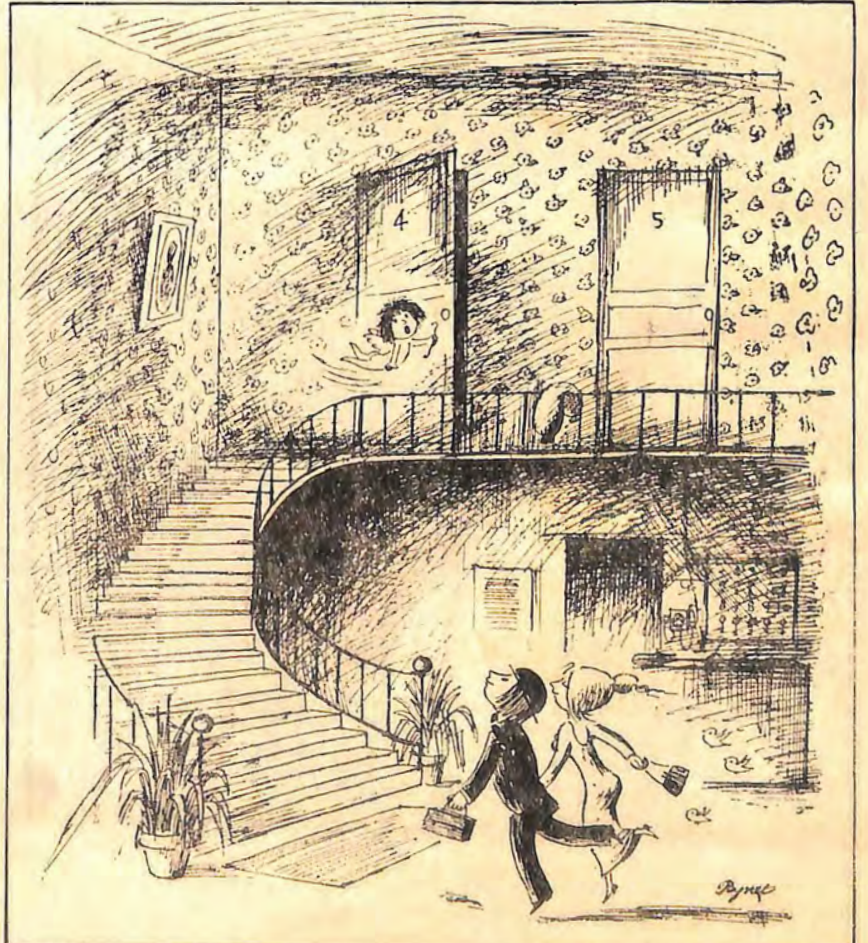
-İYİ Kİ HATIR -
LATTIN BANA...

-YATMA ZAMANININ
GELDİĞİNİ!..

YAZISIZ

-AŞK YOLCULARI...LÜTFEN 4 NUMARALI ODAYA!..

MİLYON PAZARI İŞ BANKASINDA

Tasarruflarınızı
yıl sonuna kadar
İş Bankasında
toplayarak
"Milyon Pazarından"
siz de faydalanınız.
Bu büyük çekilişte
17 500 talihli
tam 17 MİLYON
lira tutarında
ikramiye kazanacak.

1 çekilişte
17
MİLYON

"Milyon Pazarı" Çekilişinde :

50
APARTMAN
DAİRESİ
50 ADET
100.000 TL.
100 ADET
10.000 TL.
300 ADET
5.000 TL.
1000 ADET
1.000 TL.
ve
16 000
talihli
çeşitli para ikramiyeleri

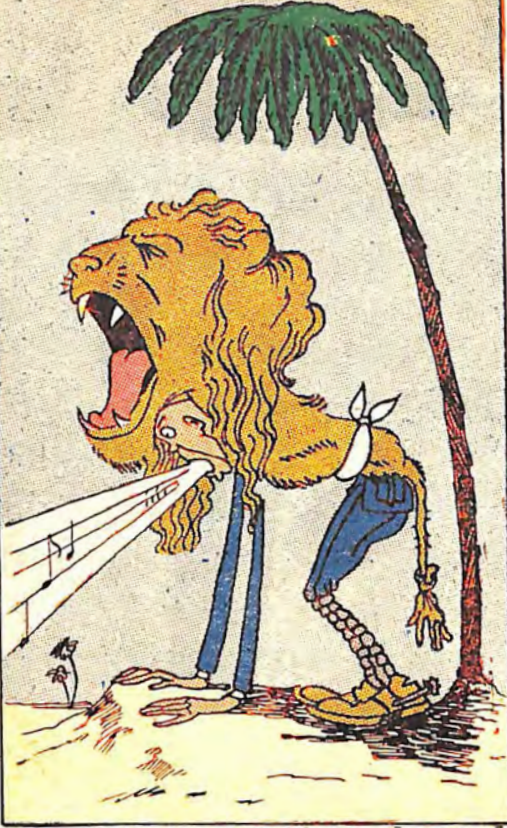
TÜRKİYE
İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

Akba

50
Yılda
Çizdiklerimiz

MUSUL İÇİN NOTA
VEREN İNGİLİZLER :

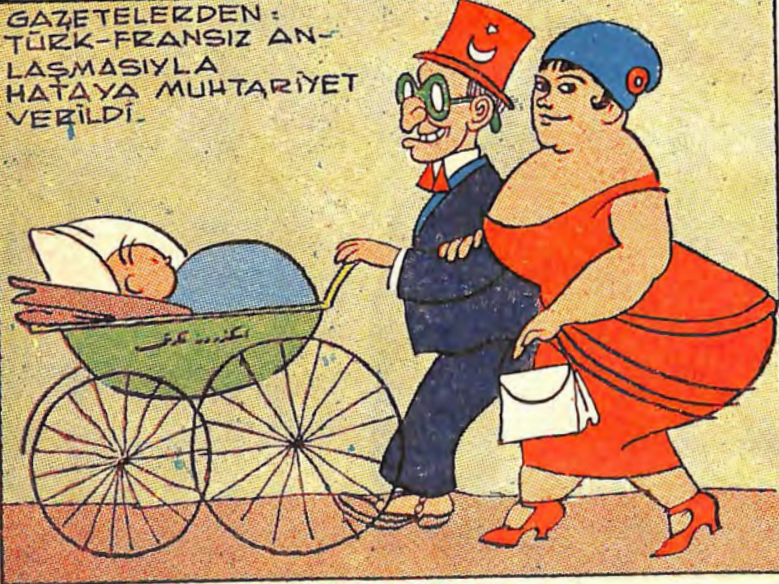
"ARTIK YAYGARALARIM KİMSEYİ
KORKUTMUYOR ! (9-Ekim-1924)

MEHMETGİKLE İSTANBUL

SÄYESİNDE ! (6-Ekim-1924)

GAZETELERDEN :
TÜRK-FRANSIZ AN-
LAŞMASIYLA
HATAYA MUHTARİYET
VERİLDİ.

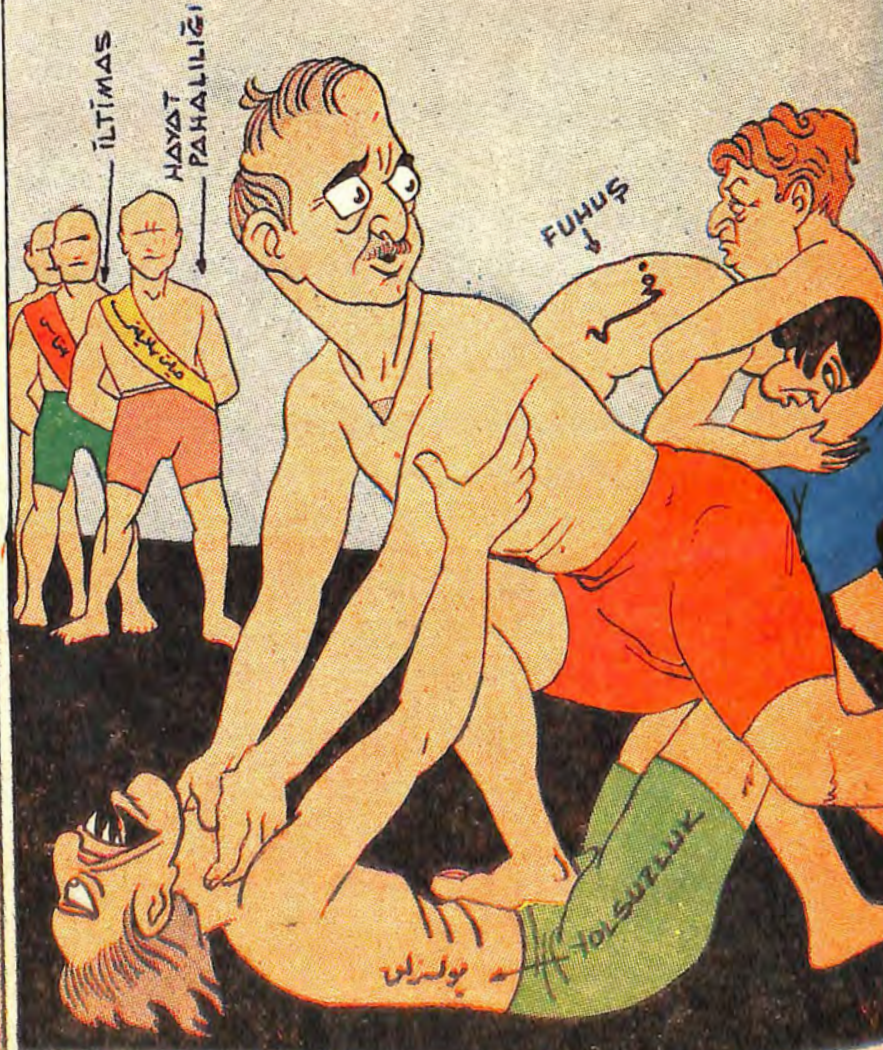

ANLAŞMA MEYVASI..

SÜTÜNİNE HESAP
VERİYOR :

- BİRAZ SİMA GEÇİRDİ, BİRAZ AÇ, BİRAZ
ÇIPLAK KALDI AMA BEN ONA ŞİMEN
DİFER ALDIM ! (20-Ekim-1924)

- AMAN ŞUKRÜ KAYA PEHLİVAN, ÇABUK FÜN
SİRTİNİ YERE GETİR, ASIL ZORLUKLAR AYA
İA BELLİYOR !.. (22-Aralık-1927)